

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

دیوان حافظ

کتاب مؤلف

مترجم

شماره قفسه ۲۴۳۰

۱۹

۱۸

۱۷

۱۶

۱۵

۱۴

۱۳

۱۲

۱۱

۱۰

۹

۸

۷

۶

۵

۴

۳

۲

۱

۲۴۳۰

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

کتابخانه مجلس شورای اسلامی	
دیوان حاکم افشار	
کتاب	مؤلف
مترجم	شماره قفسه
۲۴۲۰	
جمهوری اسلامی ایران	
شماره ثبت کتاب	
۹۱۸۷۱	

نسخه فهرست شده
۲۴۲۰

بازرسی شد
۳۲ - ۴۹

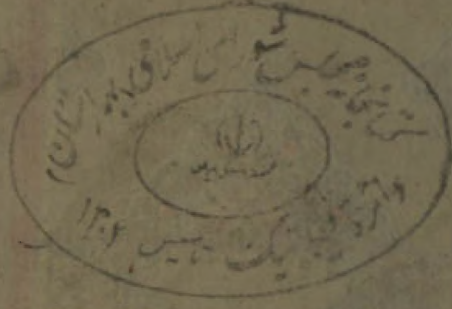
مستطوره که در این کتاب
از کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه
مستطوره که در این کتاب
از کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه

مستطوره که در این کتاب
از کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه
مستطوره که در این کتاب
از کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه

بالمه توجیه یکام می است
نماشه طراه می اندر طریقی
تا به عشق صفحی است
انچه غلیل است بر زانم
که مستطوره بنام می است
ز کبر خدا و در زانم می است
عینها ۵ خطه بکام می است
می تقم جو کله عرام می است

مستطوره که در این کتاب
از کتابخانه مجلس شورای ملی
است و در این کتابخانه

بازدید شد
۱۳۸۱

Handwritten text in Persian script, likely a library record or inventory list, organized in columns.

۴۷۱۳
۲۴۳

Handwritten text in Persian script, possibly a title or reference number.

Handwritten text in Persian script, likely a library record or inventory list.

Handwritten text in Persian script, likely a library record or inventory list.

Handwritten text in Persian script, likely a library record or inventory list.

بسم الله الرحمن الرحيم

ز بی طغرائی نام نه خست سواد بونها	نیاید ز پیغام همایون تو بونها
رنگار است کلی بر زور کرد و دانا	که فشانند از آن کل و با کلمه دانا
رنگی است روشن بر زلف خاک کرنا	وز آن خاک که پستان کپا می کرنا
نار و طاق دمار صامان چشم جور	از آن چشمهای با حجاب دید جانها
روزمان بیار است انکه اندیشه	که چارای را در دمای است و نه
شکست نهایی در پست پستین	که شد نور سالت شع راه ان
شعرش تیان یعنی محمد خزان و جان	که آمد بر دشمن روح الایس و جانها

انوارش

از ده اشک افکار گمانیست	که آمد پس این طفل پستی آنها
مکن ز او ده دانا فی سحاب غیبه تاوی	هم از فیض سحاب الطیف ایشان چشمها
ای دشت تو افشار و دنیا	نار آن خواجهاست و ایا
غزل کتاب آفرینش	از نام تو یا و شبت طغرا
باو هر دو لین وجودت	از شانه دوی سبزا
شد جایی تو در جهان و دانا	سجری میان قطره جا
از زینت استین وجودت	دانا نریست بر زیا
اما جلالت و بجلال است	خیر همه در عالم ارا
انوار زینان خویش را کرد	از روی تو آید و شکارا
افلاک کجا و سجده لیکت	خیم کرده روی یان مشا
از فیض شمع کیست زینان	استا سحاب شک شعرا

فصلی شده اند	
با بجز دشت و قطره دریا	
تا سازم آشنایان را	بکانه کردم از پیش پادشاه
با آنکه خصلت یکی ز من پیش	خواهم که نه باشد در گویا
چون کسی که از دسرسر خط غبار	برون چو پندگس از حد خویش
از نوحه خواهد بود پس غم	با عاشقانی برین کمر کند خیار
با جور آن چنان چو چندان کرده ام	کارم بخاطر از او اندیشه و خیار
در دم ملاجیح آن در میان دل جانان	در واکست در مان ایند و بدو
کشم که گویم شب بیا و غم	بی مدعی نیاید چون یافت معاد
از رخ بخت نمود آمار منمود	در خویش کرد و خست و خست و خست
اکنون بجا که دکن باید ام	
شادیم از آنکه ره نیست در گویا	

از دست داد خواه اگر	آه در بد او ما رسند و دور
از جرم من من کن ایند	کجا بفرست دل بود پس کجا
صد بار آشنایان را خرقه	کجا رگم نکرد بسمی
تا بر آه است که در پیش	و اندیشه که در دست ز تیار
دل بر دم از تو نالد و من	از این گناه ناله شود و خوار
کر رتوی ز ماه سپید در آن بجا	
بر مصلحتی که گشته فروزان ز ماه	
جان دل متاب زلفی تا بدار آمد	مقارای افت صبر و قرار آمد
کار تا شکل شد در عشق مرکب ساز	عقد های گرسنه کار آمد
بایدیش و کار و کل پیش بود	بچه بر سر زنجاری روزگار آمد
رفت دل بر دامن و اکنون خوش	قطره های خون که از دل با دگر آمد
بر سر کف که ایم شب و بر سر	آه از حیران نیاید ر آمد

شعله در چون تیغ استم چو آتش را	تا کنم زان چاره روزیانه خویش را
نیت ناز و غمزه در فرمان چو خورشید	که خرابی من شود اندر پناه خویش را
سگوه او جرم وین جرم را دل عذر خواه	تا جانم بسم عذر عذر خواه خویش را
بکشد باشد ملخ و شرم را بند و چویش	که فکند بر خویشین ایم نگاه خویش را
من بدستم کوبش سزای جرم	ورنه زو نهان نمیکردم کنایه خویش را
نیت مبر کار و از این نیت را	تا نباشد بر من ماکم کرده راه خویش را
که هر پیر سالخوردی شد حساب اما کند	
صرف ماه خور و سالی سال و ماه خویش را	
ناله دل که ترسید شود کفایت	ز تاثیر فغان که شود زار و زینت
بجستجوی دل در کوی لب و زبانم	که مرغی در گلستانم کند شایسته
هر یکانه کردید از کس که اول	که حرف شایسته شناسد و هم در شایسته
تمام عمر زان پیشنا که خیر نامم	آنان بهتر که در یکا خان رسم نشایسته

نزد این

فرود از سر خط حسن بوی پستان	که هم باشد بیمار تازه فصل خویش را
و هر که خضر باشد دیندار جهان	بعیش کا نگاه ما حیات خویش را
سحاب پستانش این بر تو هم ببارد	
که بکشد از کوی تو هم خاک پستانش را	
ولی دارم بامید و شایسته	ولی فریاد از این زخمی دارم بامید
بامیدی که نشسته کرد کوی دور	پس شادم که خاک من دور باد ازین
شب جبران قبول بود این و اکنون	ش صلیت هر شب تا خواهد بود این
بود شبهای دیر از پی روز یکا	دل در خست این روزها افتاد ازین
بود شبهای و شایسته حساب اما	
دل ناشاد من دغم کرد و شاد ازین	
سر کوی که هرگز ندرد و دما و ساجا	که ای سنجوایی را که خواهد و در ساجا
کشد که ممکن باز نمی آید از	که داند نیست غایت از احتیاج این کجا

بهر منزل که باد ابر چشم من شکست	روز نه قامت جز گل حشر که آنگاه
چو صیدی در جرم چو پناه این بود اما	بگوی آنگشتاور که خود پناه این
کن هرگز نشانی بهشت اندیشه دور	اگر مطلق رضای است خواه آنجا خواه
چشم بود اگر مار از بان عذر در	که مار را پس آید حشر عذر خواه
ندارم عذر در کوشش سحاب چون که ایام	
که آید در نظر یک آن که امانا و آگاه	
نصیب دایه وصل او دور از رشت اما	رفت وصل او بهیم با و یارب با
همین در جرم من چو سحاب است کاشی	که خوار شکوه دام کرد و عهد با
دوای در وجود از پنهان هر چو	مرا هم است در پند دانی از پنهان
بهر پس داده یار و لغو هم و عهد و	بمنهم مید پردازد عهد و صلحش با
حدیثی دینی بود آشنای در کوشش	مرا هم نیست عیان در سر کوی با
چند کاغذ را با نماند خبر سر آنگو	حدیث آشنای نیست در کوشش با

چون گران سر کرد و چشم غماز با	رفت پنهان چو شعله آذر در کوشش
در وقت بجز روی و سپارد جان سحاب	چون چشم سحاب است
جدا از روی او خواهد سپارد جان	در وقت
چون جرم که در قامت ما را	هر نوع که در سر است ما را
از خنجر خویش خون پاکش	زین پیش چو خنجر است ما را
بر وقت که با رفتش	در محفل خویش خنجر است ما را
کجا بر نرم خویش نشاند	نوعی که سزای است ما را
چند آنکه چو در پیش افروزد	مانند طالع کاست ما را
از نماند مدعی گزینان	داند که چه مدعی است ما را
دارد سپرد قتل ما و در سر	غافل که با حسن است ما را
در عشق سحاب هر که از جان	
بگذارد نشانه است ما را	

دانی که شمع خوش بخت شکر نام	عرقی که ناز و بر زبان چیت نام
حاصل شود به بیم نگاه از تو کام	ای لطف نام تو شکر نام
بر سیدم ناب شیرین کلام	کوفی زدند بکند دولت نام
هم که بهای سبک در خال اول	هم خنده فلک بختیلات خام
کردل می کشید چشمت آینه	یار که می کشید خنجر شقام
مار طفل غریب از دیر نرم خوش	ماش و مان از آب که کتیر نام

کشم که با کس آن شیرین سخن بجا
کوید سخن نه اینکه جواب سلام ما

دانی که چه کردیم متاع دل و دین	در راه تو دادیم جان و دین
چس سزای تو کشودند نام	با آنکه کشودند سزای تو نام
بر ختم که خوشش دلی مرهم بود	زخم دل من آن بخان بکین
با هم نفسی کنی از دل کشیدم	تا آنکه کشیدم نفسی از این

خمر غم عشق تو داند زبان	سر سخله چه داند شکر و عین را
ناچار ببول از نغمه و عده و جانش	دیگر چه چو پند کند جان عین را
ناصح بنو و جلی ازین پیش که از دی	می منی و کوفی میسین و جی خن را
کرم تو انم که کتم ترک غلاش	پنهان تو انم که کتم داغ خن را

برگزین کند بکجای آنه خوابان
بر قل صغیفی چو تو بازوی سپین

دلم بر پینه برونش و جان پود	چو بلبل پیش از هم زبان شها
باری تو گفتم کشد خوشا و فتنی	که بود شکر جان من آسمان شها
اگر بکشتن حلق جان کوشی	همین تو جان جهان فی و جهان شها
صدق در کشتن سبزه میدن خط	کل مرا بود سو پسم خزان شها

ز خاک کوی تو هم یافتم چو یاف کتاب
همین ز یاف خضر عسمر حادان شها

دانی نه اردشت دغای سحر ما	این بود که گدشت لجام اثر ما
راول قدم از پای شادیم درین پ	تا در ره عشق تو چه آید بر ما
جز بار غنیمت از شاخ وفای بچشم	از کل جفاست چه بود تاثر ما
مرک بر غبار نوشت از نه چاه	یکبار اگر کم شود از درنگد ما
بروانه محروم ز غیم و ز دل سست	این آتش روزنه که غنی زبر ما
جز اینکه شود وقت کند مانع دوار	دیگر چه بود حیات این چشم تر ما
بدا در اگر انجاستم کردی درسم	گیرد ز تو دلدل ما و او کر ما
دی پر مغان گفت و خبر نگشتید	عمر آید و آب خضر خاک در ما

افغان چو بر پیش خاست سحاب از هر دلهما
بشت بجل جویه کو خسر ما

یکشای پای ما که گشت دغای	محکم تر هست از همه بندی بیای
چشم زنی دل دانی بر راه عشق	کرده تر ز ما که بود در سنمای

چون مرک غیر باغ از دل گشت	شادیم از اینکه نیست از در غمای
شخ از میان شیدم از دل کشیدی	کشتی از آن دادی ازین خونهای
چو این رسم مرک مدعی خویش تا شود	هم مطلب تو حاصل و هم مدعی ما
چاری قیبت کجالم نکرد بود	سازد مکر و پیلد دیگر خدای

تا صفت سرانیکه به پیکان خان بجا
زودش ما شود بیت سرشنای

مانند من سبکی سر کوی حبیب را	باید که گشتناش از سرچاپ
در واکه دلبری بود خبر تو تا تو	چندی کنم غلافی رشک و قیاب
تا زین بهانه باز نگردد زینم	اگر در مردم نمکد کس طیب را
در این چمن درخ که فرقی نمی کند	از بیا که زین ز نر ز غدا لب را
آن که که حشرت تو بود چو شد از دل	حسرت نصیب این دل حشر را
اگر بیا و خا و جود کند که شمشیر را	افزون زین شست و دل شگب را

زاد حساب الفهرست بزرگ عش
کو با کرد و دان رخ عابد فرست

کر و ن بهیم که نیای بکتاب	اول بود و احسن بر است
نادر و خوش بین اگر است دل	در کجاست که سنای خراب
یا سوی برم است آن بسوختی	تا در که کم شد و خراب
پون چند هم کرا حل سر کوید	مشکل که با در که خراب
در بر خورشید با ساقی دل	از خون خویش که با ساقی دل
کستر زده خطبه که با خراب	آنگاه که بر توی کند خراب
ویدار او کلوه در سر سوی بی خراب	با سیم که بر توی کند خراب

نور زمان در حساب الفهرست	تا کس به کرم خردن حساب
نقد از کار که کوه اول در	الف و صد نقد و کزنده کار

است و از بهای علم عشاق و دوست	کر پس بهار و ابد دل بهار
تا ملک طبری کرد و در دام حساب	نقد امین بود و زاده حساب
کاش که شکر خضر سعادتی با پوز و دست	یا بخت خضر خواب و دید سعاد
تا در اندوهی با از بهر طاعت و ستم	طعن بر سر به زنده و زار
کر که در کرب من با اولی از رحم	زینک حقیق هم کوه که خراب

در کوهی که در بهرین بر سر	کر و ن که کس که در کس
نیز خور خدای نه خدای کلی در رخ	ز ساقی که بود که نفس
با پاکه اسنان بهرین بر سر	آن به که باز داد از امل بر سر
ز کبک شسته محل آناه تو سفر	کر دل به کوشش صدی بر سر
پون دست امین بر سر خراب	بر بهر تو کاشش و دست بر سر
کر و ن که دام بود این بهر	کریم که کس که کس بر سر

گویند بیال از یکدیگر که کلام حساب
الود و شد کفایت حاصل در حساب

بکش که بر جیب بهر شکر	سید و بی سیدی
بر خاک کفار و خطی جرمی	مونی که بر شمشیر حکم
در آینه بر آینه بر طبع کوشش	چشم حسن که در تو داند دل
بهشت اگر بهر تبت ابر که است	شیریندی که از برق سید حاصل
درستی که بر شمع غرض نیست	بهر سبب که نماید که غافل
بهر تو با کاه بردن که بهمان	گر واصل تو آسان بود شکل

تا بر من که از او شده بر تو به حساب
کاش نبود و نوری از او و محفل

بهر نفس آن کفار و کسوف آید مرا	باید در تر جان ازین دگر آید مرا
جاده و دوم مردن کرد دل چای	در غم عشق تو آید چای

نوبت حال عمر که فسر و زخمی چو بماند	از ششم و حمل او در بهر آید مرا
که نهاده اند شمع بر غم غدا را چو بماند	شمع جان از خون برشت که آید مرا
چون به بخانه بکشود که گوی	برنج دل بر در محبت که آید مرا
خار غم از آنکه گل بر آید که گوی	شمع دل از بکشتن بی آید مرا

از بکشتن و در آید از آن که گوی
با و کلاه آن سوز آید از آید مرا

در بهر صفت از بکوی با بهر چای	سبیل از دیده و خون بهر چای
از عشق آن چاه و شمع بر نیکو	عبدی از عشق پاک انگار چای
که بگویم شدم که در تو فاعل	بیدار چون دیده عشق چای
تا بقصد در جهان عشق آید شدم	چای در این راه عشق چای
میل از دل و در کوشش شدم	عشق با قوت رفت چای
تا ناله از غم عشق آن چای	خود که با قوت سبیل چای

نگو بهنود چند از جور خانه با بکشت		قوت بر داری که نگرانی بر ما
یا بایده سید را باید از بکشت		
یا از راه لعلی از بکشت		
افزون خطای بت بداهه کردم	این به چه اثر بود و دمای بزم	
او از کس طلب ده بر کم	من بر دم زین شاگرد بر بزم	
افنی که ز کوی تو بر بکشت	و اندر کس صاحب چشم بزم	
و فانی به بزمی بودم بکشت	برو ام تو دل ناگفتی با بزم	
افزون که بزم بزم بکشت	کردی که بکشتی با بزم	
کشف به بنود که بکشت	کشف به بنود که بکشت	
شاید که سری در بکشت	که بکشت که خاک به بکشت	
خوانده سحاب و آواز بکشت		
کوفت بر بزمی بکشت بزم		

که بکشت

که بدل صد به کو بکشت	باز بکشت که بکشت
حسرت بکشت که بکشت	چون بر بکشت که بکشت
هر زمان که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
دل نمی بدم که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
صد دل بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
دل بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
بکشت که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
حقیقت دل را بکشت که بکشت	
بکشت که بکشت که بکشت	
بکشت که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
بکشت که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
بکشت که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت
بکشت که بکشت که بکشت	بکشت که بکشت که بکشت

بکسره دای گمنان کز سرش	اگر خدای بیست آرد صید قتل
سحاب گذرد و شد بکسرتش	نعل او شد
که سبک بود جواب اعطای قاتل	
نما آخر حضرت بهر اول	شبی در دل اندولس مرگش
بار اول برده خانی در میان	باز بنوازم که داند کسری
نعل گذرد و در هر کز ناوی	تا باد باده کایست
تاج ششم خورشید هم	گره که می صفت کند
کر سکار فعل چون بنی	به که در محشر که او خود کند
سهم افزون و باریک	را که طرز کرد این
میش از نیم طاقت پدید	گرنه بچشید خدای
شش ن فصلی شاه که نو زد	
با هزاران	م باده جیت

الکافی

کر خنجر که نغمه ای	به که بچشید کدو
شاد و دردم که بچشید	شوازه که بر دوزلم
سرخین است که درم	که جفا جوی کسیت
طوفانی خشت بچشید	کر بنا مرشد بود
در عشق که خطه آسوده	کو کسی می کند
بر سبب دانه بیضا	نهجاست بچه در اول
چرخ از حد سبزانه	اوشش را بشن
شش ن فصلی شاه که نو زد	
اولین بچه بر او	سپید
تا این دل بواند بود	از حسن بون
آسوده خشمش	رو دمی که غوغا
شاد و دای دل	خونی که بهر کام

عری است که بوی هم را که کوشش کرد	از او بود و جز قد می یافت
دریا بجز غش ندارد هم شای	این بود و اندر زمان کمال
بر شاه سحاب که رسد این علم نیست	
از لعل باغچه صلیه	
صحب اغیار و آورده و کس را	نشد کند روی و نشد چهره را
در بر خطی که یافت و بخت	شادی که نیست حد و بخت
چون دل پر هم او شد دل برین	نیکو بچکان این کرد و بخت
از راه من سر زد و غش من	بزرگد و در آفتاب
صوفی را که بودی که است و پاک	ز آن می یافت و فرستاد
کند خرد و کرد و جود و طبع	بخت و بکاه و کجاست
و او را که بخت به باغ خطی شد	
از سر سپرد و این دفتر شد	

ساقیانی

ساقیانی که شمع را که نذرین	ساقیانی که دانه و لطف ازین
جان این شمع بر دهن سر کزنا بدانی	می کشد بر دهن کز کجای شمعین
روزگار می شود در دل خط و مد	هم می باشد که بر بالین کشد
آوردن نام و نام سر بر سر	کجا بر جان و دهن است و کجا
که هر که خانه صلیه و روزگار	دوقی که بر دم نه بود و این
که چنین ز بخت است به کشتن	سر زان شرمه و زرق و نورین
سر کجاست که در سن سلفی در او دم	
مندان بخت و خون سلفی نه در کوان	
سوز و سرش و بخت بخت	زین دانه که از تو خور و دهن
چون در بر خط و خط و دل	کجاست دل که بگذرد و دهن
و بختی که باشد مگر بخت	روزی که باشد از بخت کفن
نصیح بخت که بخت و بخت	با و در دهن دست و دل

چنانچه بنگانی من سرشت	افزودن برانست چنانکه
شادم که باز بکنم این و آن شب	از بس که بایده میر بکنم مرا
رفت فیه کوی یار با شب	بگویم بار بیدم کوی یار با شب
بوی که شمشاد و او شب	که او که است در کشت شب
بوی شمع سوزم زین یک که شب	بجمل تو مرا و او و او شب
شد شب این هم زور و کار با	و که بکام که گوید روز کار با
طرح خط در سوختی بجا آمد شب	که غم یک شب بکشد از
بیکر اسکندر از هر روز بر دم از غم	سزد که آینه ای شمع بر مراد
و نای غیر یک شمع در شب	هر از شمع مراد به شعله با
کناره کردی آب اندازن ز دم و کرد	
سر شک حیرتم از دید و در کناره	

کام مراد طلب کنی بگریم و بجا	و طلب مراد خود هر که من از خدا
دل از جبین کند مرا طالع که هر دو	کاش که بجز این معراج از که و دل
که کنی برای من صبر به نامای	هر علاج برنج خود و در سر و با
باز هم بکنش عوی خنیا ل	که مراد بر سرش از پی خوشها
عهد و وفا می بخوانی که در کس	شاید عهد بود بر موی
از لب ز چمن رو شد بکام	کوری چشم به عی بوسه بکام
که ده روی تو بخون دل خضاب	از لب ز چمن لعل بکام
روی تو در خواب بند چشم من	چشم من که بست و بند روی
رحم ازده طاق زدن هر که نخوا	سردی از تشنگی آب زهر
خفته او در برده و در دستان	بسنبل او سا جان بر دستان
که بنوشد جگر زان که	حدود او هر چون یک چشم مرا

غیر شاه عشق گرفتند دل	کس نکند بیایع دار ملک خراب
کونایا فرشته سیر و ملک	از لب شیرین بکام جواب
عشق بار و بند ناصح بر دلم	همچو نفسی این بختا آن بر آب
از حساب با به کشم رخ پیشش	
کوت است روی خود ما را بختا	
یا سر که با وصال ای کجاست عشق خراب	یا این به خدا یا آن کند
ادعش جهان چنان خور و زب	چون هر خزان در آید بی
و انی که وصل نیست خفته طعنی	اما فغان کی نیست خور و زب
دور از تو رفتن آید دل زده بود	است به آرزو ناک بود
بستم از فغان کی که کوشش تو	با کس نظر کیست به غم و غلب
خوار از بختش این بختی	دور است اگر کسی بود طلب
زان معشوقی بستم به دهر کس	من در به در بستم کس

نایان نایان بخت طبع کس نیست	
بکری حسن و نغمه حشر شب	
از دوزخ عالم بخت به چشم بر آب	زانکه در نیست سعادتی این در آب
غیر از بستان کس دل همان نازد	کس به دم ندارد خود چنین خراب
خسته که ز دل میغم از خون کس	و سبب کس این جبه زردی خراب
شاید بار و برده زردی کس	کند روی زلف خورشید در دلا
توبه غش و جوانی شیخ در سری	تا ترک عاقی انگاه در عهد
که تعالی از بهر بار آمدن ای	در عمری اینده در حق حشر ای
کرده ببار بکشتن بخت بزم	در دلم نیست در حشر و حشر
و است بختیم بختیم کربان ستمی	
که بکلی فکرمه فون بختیم بختیم	
بختیم بختیم که در وصل و فغان	بختیم بختیم که در مکر و بخت

خیر از خیال روی تو چشم قطره بار	سرگزشتی دید که کشتی زنده بر آب
ای سر در خنده بیاد من	یکو چو کوزه عمر روشن کند شب تاب
آهوی بهای من در کفش لب	از روز چو کوزه آب بکوی آب
دل اکبر است چه در آنی خورشید	مرغ در آید از چه بنام در آید
رشی بکشد پند روی تو شب تاب	
از دود کلاس خورشید در دمه خواب	
آتش شکست لب تو میانی	جان بکشد که در آتش تو میانی
جسم را بکوی آرد و دل شکست	چو کشتی که در مهلکه کوه میانی
بر باد آید از کوه در شکست	عشق شکست که بر کوه میانی
ساقی مرغ سر روی میانی	آتش که در دمه شکست که میانی
از آتش که در کوه شکست از دمه خواب	
کاهی چو زنده بودم و کاهی چو فیانی	

کز خرد پند روی زنده تاب	آتش خنده عادت از سبزه تاب
باده دشت خنده زنده تاب	باز طالع کرد و شب تاب
آفتاب سر و شکست زنده تاب	عادت زنده سر و شکست تاب
سر شکست زنده تاب	چون تو کی در دود کی در دود تاب
کشتی چو منبت پند روی میانی	چون کباب آید کوه و شکست تاب
آفتاب زنده تاب	ز آفتاب خیر تاب تاب
آفتاب سلطنت فصلی شکست تاب	
بر درش بر شام روی عالم تاب	
روز از آتش شکست جسم تاب	روشنی نیست از نور روی تاب
یکی جان بکشد یکی جان تاب	جان بکشد یکی جان تاب
چو شکست که در دمه تاب	سوی ام تو از دمه تاب
از تو از دمه تاب	آتش که در دمه تاب

کوشش باشد دل پاک کنی ای حسین	بشیر زانکه نهد رو به پست
بست از دم که بر باد دادی خاکم	زان درودی که مبادویشند بر
دور از دینش و هر چه بپاوشد خاک	
بجز او با نرگست خردن گشت	
عشق جان را بکفر درید و انصاف	را ناکه بگفت و جای کن خرد در پند
عوسق و خردش و شومای نازد	عشقی از من و جای از پند
میرال بر که گمراه جهان تو را	گاشتهای هر وقت که گشت
توبه کردم ز پندار منی ازین که گمراه	از سر جان و بی باور در جهان
در پستان لیلی و حسنه همچون یکا	
میش حسنه او عشق من بکفر فانی	
بر تو ای کسب و وصل تو کسب گشت	کافر و دیوانه و دیوانه گشت
خبر از بای عشق کسب و وصل گشت	بوز و غلامی که بکسب گشت

جان میرو و منی که امروز در دلم	کافر چه بجز او بدلم
شخص خیال نه گشتیم بر آب	کویند اگر نبات بقیش است
باقی بچنگ دل و بی باک	در محفل تو حیات چنگ و نبات
بشیر گشت عجزان حد کن	ایا چه شد که در دلم گشت نبات
شادم که با خطا خردن حساب	اندیشه حساب بود حساب
بگردد که زانکه در شمشیر موج	طبع کا خیر طبع سیاحت
در ارامی و محنتی شاه گشت	
در عظم عفاشن بجز نبات	
کویند که در شمع بنی نادر گشت	در کیش من نادر گشت
کس روز وصال نوید اند که گشت	کافی و تمام صبح نکش گشت
در بر تمام چشم از بار غامد	در ماند و پیکان و دوشن غامد
آه منوع دل از زانکه بداند	کافر ای اگر است در کسب غامد

<p>آن چشم که چون آینه می خنجر می زد در طردم و شیشه تر از خنجر لبها در خست محاسن برین می خنجر می زد نظافت شکست و آینه می زد</p>	<p>ای غیر منم که چو انوشیروان و اند که دلی شست و اند که کلام افسانه و توخ می خنجر می زد نقوت پرور و زان که شست و</p>
<p>کشم که دشمن زوی وصل تو یکدست کشتار چو سپهر کربلای من خنجر می زد</p>	<p>کشم که دشمن زوی وصل تو یکدست کشتار چو سپهر کربلای من خنجر می زد</p>
<p>در رهش اختیار زده شد در چش و او اگر ساقی تا قد آه که دست و قدم و لاله نقد جان و را که از شمشیر در شش شالی که یکدست و در کنار وصل از زده شد</p>	<p>بازی اندازد کار و کار زده شد و او هر چه هم بهار زده شد در شش و او اگر ساقی تا قد نقد جان و را که از شمشیر در شش شالی که یکدست و در کنار وصل از زده شد</p>

خجل نیز چشم گریان و دل	کف خسته چشم و خجل است
سوسنی و پیکر در یک عشق	که در پس عاشقی بی فانی
چنان و سلب است اما	چنان و چنان و بی سلب است
نیاید هم بیایان و شب	
مدت لغت و درین طویل است	
سکای محمد و لبی است	و دوام حسن هم نیز چشمت
خرد و کفر جان که خوار است	
و ناصد جان از او که شایسته است	
عبارت از خیال و دل	لبشیر و دل شیر عشق است
سبای و سبک جان و دل	دائم صحت و شادان و دل
اگره شوق و غمی سپرد جان	سنان ازین تعلیم که اشار
کس از ناله و بوی عشق ناپد	کرد ناله و کس ناپد چاره

عشق ازین

عین بر شعله ای که نمک	که بر قفل می دارد و بست
ناله دل و بست کس سحاب	
چو ترک می کشد و در شات	
ناله با شیزم غم یار و کوی دوست	دوست در سبوی غم و غم و سبوی
دل از غمی و دست ناله و در جوان	دوست بر سر از دوی شمع که در کوی
چون برادر که در نظر شد چشم زده	کاسان این شمع که در شمع و غمی
بر سر کوشش که ناله بار و بار	ناله کوی بر سر ناله و کوی و دوست
دل جان آمد حجاب جان و بر لب	
لی و جان کوشش و سر و دل و بوی دوست	
بر سر جسم سنان و یار و کس	آه که در شمع جان و دوست چشمت
ترکس از غم و دل آتش است	شعله چشم او هم آتش است
و نفس از سبک و شمع و جان	یافت که در شمع ناله و یار و کس

پای بر نیم که از دست نگذارم	اگر در روزنه بهشت هست
در چشمش از جان خویش کند و گذار	مصلحت خویش اگر مصلحت این

فدای خویش درین محبت دردم
تا بس این محبت و محاب قرین

مرا طافت بر نامم کی نیست	اگر این بیایان نیز اندکی نیست
عسم از خون صبرم که سید پاست	بمل در عاشقی دردم کی نیست
کنه منع رسیدن شوق و است	نوبنداری که صبر بزرگی نیست
بسی افت و پسر در صبر عشق	و کی ز نفس بدیدار تا زنی نیست

ببینم کشت ای بی صبری است
که در صبر محاب دور ای کی نیست

اگر این بدو کار و دین نماند است	بجا از قصه ز جنت فشانده
بس از او کمان نیم جان	نفس صبر مرده و علم بهمانده

بکج و دام او جانی که بر کرد	نمی آید یاد و دم شب بماند
دل عاشقی از این لطف برین	پیشانی بخور لطف و شادماند
نه بر دل لطف مهر دارد	نه بر رخ مهر صدف در میانند
چو شکافی در دهان صدف	یکی را در میان دلی گمانند
بانی نیست از دم کند	ولی در دهان در دم صدف گمانند

کتاب از چشمه حیوان صغیر را
بر لایق احیای صبا و دانا

دو حقیقت چشمه دوس	هم که بر بسن هم که بر بوسن
با وجود خیال او چو عجب	اگر نام خود فر بوسن
شیخ که ناله کرد و منم دوس	ایدم که بر منم دوس
کاش که نام صبر اگر	فدای صبر که بر دوش
خارج از شک غیرم غم	تا خیال تو نمرد در غم

دوره نامی درند حساب

که حسابش با حساب

چون خیال از جهان محو است

دوره که زنده نام دور

از رخ خوابان پندار

هر که در دل دور

در نظر غریب از عالم

من بیا منظر منظر

رنگ سرور از دم بویید

هر که در سر است سرور

چون در خوابان گذشت

انگشت سستی و تحمل

در پیش آمد لبه حیران

در سر دور و سال

در حریم دل تو ز شک نام

که کلید درین دیر غم

من سر خوش خرم و بی نام

نور خیرت نه خرم و خیر

نور خیرت نه خرم و خیر

که بفرستد خفا دل و دل

اگر از خفا دل و دل

بکشت شوخ از کجای

هم نشانی تو هم کام

فغان ز رخ بر رخ

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

بکشت کلین و بکشت

لحم کبر آدم نفسی بوی اکمل	لطف بیدار بر آفتاب
کوی کعبه چینی نیز توان داد	تا صوفی با ناسوس کعبه

با او در شک سحاب بود مدام
کوی نوبهاران با آن هر جا چینی

کوی نوبهاران با آن هر جا چینی	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش

به پیش بزرگان ابروی سحاب علم
رساند است سرمه زدن آن کعبه

اگر غنیمت کز آن کعبه	بچه با هم سر شد کعبه
----------------------	----------------------

با کعبه و کعبه کعبه	عرق خمر خوش ساحل
چشم پندار در هر جا	صورت دوست و مخالف
چهره او چراغ نورم	سعد آه شمع محفل
شد با هر زل زلین	تا نداند کسی که خاقل

چشم از نفسی سحر سحاب
اگر اطفال و دشمنان

مدار سید و خان از دی که کعبه	به جایی بکعبه است آن کعبه
بنا بر غیر جفا تر کار	نکار باست کعبه و لبر جفا
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش
کعبه شک بام کوشش	کعبه شک بام کوشش

سحاب در عشق با آن کعبه
کعبه شک بام کوشش

آرام نرسیده نهاده ام تو خوشحالی	میتوانی گفت که خوشتر خوشحالی
که چه خواسته اند و او من را ندانم	بی سبب است تا مرد که خرد دل
با وجودم بجای قسم با من قسم	غم نداند که چهره از دل من جداست
جان بکشد ام و دانه بکشد	پایستی که هر کوشه از لعلی
حسرت وقت فدا چه کردم	چون بگوئی که گم شد کف پای
شاه از بیم که مادی سرور است	که چه در هر سری از غمی سرور است

ساکت را سخن طبع می رسد امروزه
اگر این سر سر را هر چه بماند

نه چنان بوی تو از دوش خندان	هر پستان که منی در خورشید
کی از آن لب بماند از لب	یا تو هر جا که بمانم از لب
از تو کسی بیاد دارد هم	در نه دانه هر کجای غم
عاف من را در وقت او با دردی	اگر خوش بودی بماند

چون بماند بختی به این شست بک
پیش او بود که اگر گوید با ما بک

کسی دل از غمی گوید که نام	هر جا که دید سر و دمی تو خرام
دانی که داشت تو به من بمانی	چند لکه از بسوی گلگون کام
هر که نمی شود که نو نام	در دشتی کسی بی شک نام
بهم یاد بود پس جانم هم	تا روز که بر من بماند نام

دار و حساب و توانا بکشد
صبح آمد که بوی تو نمیداد

آنچه چو منی است خورشید بماند	آنچه بکشد از آن شمع
آنچه از تو درون بماند	از صبر کم و ناله بسیار
عکس از منی و چو چنان که گوید	دشمن من بماند عشق تو بخوار
سیرت صبح چو بماند از تو	و از چو بماند از تو

کتاب از انجمن نوری فی		بخش شعاع خورشید	
خط و کج و بر و کج		خط و کج و بر و کج	
که در چشم خورشید است		که در چشم خورشید است	
لی غیر زنی پست است	شاه و پادشاه است	لی غیر زنی پست است	شاه و پادشاه است
از زنی هر ستم را کند	کودک است خشم او حراست	از زنی هر ستم را کند	کودک است خشم او حراست
انکار قیامت را کند	بر غیر که بگوید قیامت	انکار قیامت را کند	بر غیر که بگوید قیامت
ای مرغ دل بکشد	دای روی او که در است	ای مرغ دل بکشد	دای روی او که در است
از بید و بیدار بود	که در است در زنی خست	از بید و بیدار بود	که در است در زنی خست
می گویند عیون	است چه او و خست	می گویند عیون	است چه او و خست
آبی چو کشتی است	از خورشید کشتی است	آبی چو کشتی است	از خورشید کشتی است
خط از زنی او و کج و کج		خط از زنی او و کج و کج	
که در است صبح است		که در است صبح است	

بایان شب خورشید است		بایان شب خورشید است	
که در است صبح است		که در است صبح است	
که در است صبح است		که در است صبح است	
لی غیر زنی پست است	شاه و پادشاه است	لی غیر زنی پست است	شاه و پادشاه است
از زنی هر ستم را کند	کودک است خشم او حراست	از زنی هر ستم را کند	کودک است خشم او حراست
انکار قیامت را کند	بر غیر که بگوید قیامت	انکار قیامت را کند	بر غیر که بگوید قیامت
ای مرغ دل بکشد	دای روی او که در است	ای مرغ دل بکشد	دای روی او که در است
از بید و بیدار بود	که در است در زنی خست	از بید و بیدار بود	که در است در زنی خست
می گویند عیون	است چه او و خست	می گویند عیون	است چه او و خست
آبی چو کشتی است	از خورشید کشتی است	آبی چو کشتی است	از خورشید کشتی است
خط از زنی او و کج و کج		خط از زنی او و کج و کج	
که در است صبح است		که در است صبح است	

از زنی او و کج و کج
که در است صبح است

از نیک کلان کوی تو در گلاب	تا بپایان چون ناز من در نیت
بر سر بزم آفت نگاه بستان	نماید و جان بر این نیت
کوهری غبار زنی از سر بر کن	هر که در اطلالی چون طالع نیت
تا یکی بدر جوی و دانی چشم	تا که چشم بخت من چشم بیدار
تا چشم گشته عادی بکشد بک	
خلق را اندیش بر این نیت	
روشن بشود دل از غم جانان	شمع را در کشتی از آتش بود
حاجتی نیست که بر سر کشتی بر آید	نماند را که مدافعی تو برین نیت
عاقبتی که بود شب و روز غم	سر و کار هر چه با این نیت
مست عشق تو شد بد هر که در نیت	عالمی است که این نیت
کرده ام من بوفه شده و بر نیت	بسته ام تو عطشی عید از نیت
دل درین نیت کی که نیت	وای بر سر خندی که بوی نیت

کرده فریاد و غر جان من بر نیت	غم چه داند که درین شهر کی نیت
زده باشد که جهانی بر این نیت	زده باشد که جهانی بر این نیت
از نیت آفت جانان غم جانان	از نیت آفت جانان غم جانان
به نیت غم دل شاد و نیت	که بخت غم سر و عالم از نیت
نموده دل تو محکم نیت	بنای وصل ز چون نیت
بر این نیت سر و سر نیت	نکستی که نباشد حد نیت
از نیت خیم نیت	که خالی از نیت
که از نیت نیت	به نیت نیت
از نیت نیت	که درین نیت
حاجب کی شود نیت	
کی که هر نیت	
از نیت نیت	از نیت نیت

آنکه خفته بر سرش سر برکت است	آنکه پیش او بجا نشیند
دلف و صافی بر سرش دل صافی بود	کس نیست که بر او نام گزیند
صد بر وی چو بر کرد بر طرفی برین	که عاقل دل بر سرش کرد و دانست
نه بکشد دل بر دست نکین میردام	که ششماکی بود آن چو بگفت
ساق و پیش برین بجا نشیند	تا که بابت فی حاصل تو بگفت
جانی آناه بود خانه چکار حساب	
بکرات کج کرانایه بود برایت	
نوش و دلی است بر سرش	اما درین دین که بود بر روی چنان
علوی گیسوی نو دایم برین	دین بر روی که بر سرش چنان
بنوت عیب اگر بر سرش گشت	و از هر زکوة روی برین بگشت
جز لعل که بر سرش خد سر زده	کی دمه کس نه است که بر سرش نه
و بر سرش غرق شد و دم از بیک	بر سرش گشت نه بیدی شجاعت

چشمی که حاشی را بجا نکل کشد	
بکرات طبع که در سر او آن چنان	
باری چو آناه از آنکه عاقل گشت	باری که بار اهل و فاش گشت
استواری و وصل چو از آنکه سبک	میل چو بر سرش فصل عاقل گشت
تا که فی ال است اگر کام زد کار	چون بر کسی بکام دل رو کار گشت
بهر خلاف از آنکه سر مسافر گشت	رنگ آیدم بر هر که از سر مسافر گشت
و قی بود و زود و زود و زود	از آنکه اگر کسی بر سرش است
چشم حساب بی روی تو کی بود	
و قی که چشم حساب عاقل گشت	
داد و جزو زلف سر گشت	و شکر زلف دل گشت
دل بقیان کرد و دل داد	سینه بر بید که عاقل گشت
عاقبت سر شد و بران را	بستر از سر شد و بران را

باید دل افاد و دم و جان	مستی اگر بشیر عسل است
نفس لب لعل است	او نشی بار و بر سر است
طبع سحاب و اوقار	همچو کف خسرو دریا است
فصلی که از احوال او	
شوکت میکند در دود است	
درین عالم بیهوشه نریزانی	که بر زبان برده اند تو پستانی
بان بید جفاست که غافل است	بیاورد کجا طر که آسانی
خوشم که قوت کنم مانند او	که در جفا بی علم طاق و توانی
رأس شیخ و سر و پیکر شده	که آتش کی به سر جادوانی
چه آگهی بود و کوه کمان	چشمه که در نیال کاروانی
محابب در باید لایق بی هرگز	
عجوبی خاسته سری که آسانی	

بدان

جاکست نامم که درین شهر است	تا کرد و خدای بر جانها بقدر است
مسند زلفه فروان شدند و غیر یکبار	که چشم بد خلق بسیارم بخدا است
تا بیز و عیال پس پسر یک جفا شد	ای کاشن بودی از ابدل و عیا است
با بیک بود و جایی بود ایم من	هر خطه ندانم که بچشم رنگ است
در ترک جفاست بی ناره مراد	
الکون که گرفته است و لم تو بخت	
چنان سر زلف و گوهر خلق من کرد	شد مرطاک و غیرت که استم زنده است
برین ترک جفاست که در سر بر می	همان سده که در آواز شامی جفا است
مراد بود که کاید چند اهل نام	که جاکست بیم فزاید اهل روح و کرا است
روال پس چو چشم و نام و نامی	فغان کسی که نه لغزین از ترک نه است
بوشش که محو است بی کوه و پانی	
مکی کشید و نیست سری او با	

ز جور باره کرد و درین گشت	که آن مهر بان من است
بهر دوشی نداده که زبان	بهر چندی جوهرت نیست
دستی که معلوم شد بود	که که صبیح عالم است
زرقم دل افروخته گشت	ست بر کانی که گشت
لبس را از جوبس شوی	که زهر قاتل اندر کین
حریفی شعله آه من غلام	غریق سوخته ام درین

ز لعل یار کوهر باری است
محابب غریب او خوشتر است

در لباط شمع آتش خیر از نام	سبک را از این سوخته بوی نام
بهر دوشی نهی بر زخم جوی	نقد چرخ بیک صلابی نام
رفت خط بان من و فغان	سکه کاین فغان باطل درین نام
است بر آغوشی آغوشی	دل از غار حسن شکران نام

بر خلاف شمع جان من در کج گاه	هر طرف بویایی انیدم که باین گاه
شاهدان را اندر فال	سپهر آید شیدا
کس در دور مادی	ناله شیدا می خنم

بیک من مانع از خبری نیست	ورنه آه سحر را از منی نیست
خبریت که گشت تو خبر	ورنه خبرها خبری نیست
ستایت که از بیا نیست	ورنه در ناکه سنای نیست
کل در پیسته و مرد و خاور	در قفس بیک زار و می نیست
دست بیدار من شای	ورنه ز کف لبش شای نیست
فایل در که خانان جهان	ورنه در طعنش کس نیست

مکران خفشی شاه که خاک دیش	
سر نه داده صاحب نظر نیست	

خطا کرده بود و روزم از تو نادر	سرست سگوه خود از جور و زور کار
--------------------------------	--------------------------------

خداوند و من درین عشق
 سوئی تو حید خود آمد اگر توئی
 بای کانی که شود در کار ما تو
 نام عمر ششم در خط اول
 مستخرش غوغای نفس و
 بصرف عشق تو کردیم در کار

دکتر زمار نگردد و جدانوار غش

بفرم کن که در او توام این محتاج
بشهر حسین و سحر بود و چو رفت
بیکر عشق اول چون شد بهشت
بفرم خسر عشق بنان ملک دلم

که آن طبیب فلان خیم کند علاج
نما و بر سر آن شاه خور و دیان
بر آن عباد و محافل و در وقت
کسی بگویند تا که شود خوار علاج

سویک شکر ساغر زیاچی دل
شود درستی هم رفیق عالم زیا

هرگز در حق من نماند خون داد و در حق من نماند

مشیخ و توفیق صاحب خوشنود
 میل آمدنی خندرم و در
 میانه ای شد عهد بارگاه
 ماصبح خوشنود و ترک صلوات
 بندهم و در پای خندرم
 در میان خندرم و بان

ساقی و هر دم بحالت خون دل
بر کنه عالم جوئی هر پنج

وفاطیج کتب مصباح جامع
مصباح جمیع ادب و جام جم
چون شود از اینک لیس هم چنان
دری که است بدست یافتن

که هیچ و حکم شریف لوح است
روا بود که چنان شود از تو
هر که است حکم و اندر دین
روا بود که نیا شد بر وی

چند روزی که اینی از شکست خیزم خویش بحاج
شمار که سلاطین بودند و فیض نوح

شیرین ماه و شامی بر از غلج
هر کس است که شد منکر حال

بهر حال که بگریم	که این که یکبارش بود بهار صبح
چونم به دل می صاف بگریم	و صفت کوثر و جبهه نوازل
بغش روی بی سیه ایم	که غیر نشی و در عقد و اهل
سحاب سیم در آرد کیف که می کارند	
تبار در شب سحر رخ و چشم صبح	
پوشد اگر نشان نمی در نقاب	از شرم آفتاب غایت
چپت جرم دل که بگویند و دم	اورا کنار بچه و مادر خطاب
چون منو خوابی نه بگویند	در شمع حسن بکوز نایک
باور از جلال بود رخ برود	مار از خون دیده ترا از شراب
با جگر او خشم که بوی نو آورد	به کام شمع بوی بجا عتاب
چون در خواب بکشد نه بگویند	ایام از حجابش در حجاب
چشم می بکشد نه بگویند	پوشد بهت نام من از خطاب

بی بندگی ای دل من بگذرد	زلفی که ترا بند بگردن بگذرد
خوابم که در دم بگذرد	که خست خاک طبع من بگذرد
شاید جوینم هم اگر خیر جود	صد شمع اندر شمع نور من بگذرد
خود بهر ناسازی نمانم چو نیست	چون بشناسم اگر چشم برودن بگذرد
آه دل ز یاد و زلف شکو	دو غمی بل شاید از من بگذرد
صفت بر و غیر جانک آید	کافی برش کردم مردن بگذرد
امروز و لم نیست سحاب که در شمع	
دستی از شمع بل من بگذرد	
بسیار است که بهان کس	تا آنکه لب زخم زود بخیرد
که خیر جایی نوی بود که بگذرد	در عهد نو و دل من چو نیست
ولی که بجز نبوی و شمع	تا که در سر از خاک وین منتقلد
اگر که نو و در بگذرد	کس در هر منت بجز نیست

آگاه حساب از شعله خوش بگرانگشت و دل شغلی خند	
عفت هر چه جزو فراموشی	و مل توان شراب که بهوشی
بر هر زبانی آورده از من کلانی	نامم که بر زبان تو خاموشی
با کسی میوشناده و اگر بشنوی	چندان عجز که منی مد میوشی
کار و بر آنچه بر سر تو بان بپای	شوق شراب میل قدح نوشی
چند رنجم کبر و دل نهایی نامم حساب با غراموشی آورد	
تکر و ناله است دل الهی	بال کشت از ختم خجری خند
دل الهی که در جیلستان	مسکاتی سپهر کاخ می خند
زنی حسری به از ناله	چشمی به از خجری خجری خند
چنان در این در غم خند	که شری از خجری خجری خند

و اندر

بر دم ز کبک یکدین بدایم او باشد خبری خند	
چنان خانه مشاع در کج داری حساب به هر طرف غار گری خند	
کشی دل ناست و تراش و توان کن	آری چو کی بوسه توان و توان کن
و یکم کرم فکرو دل خوش که خند	در این شعله از خانه که با تو کن
کجا روان بزم طراوت و توان	در ره توان از من و توان کن
در باغ گلچین شیدیم خجری	که کنون از غنیمت با تو کن
با قصه محرومی من از لب شیرین	کی کوشش یافت فرما و توان کن
که بر مکده آنکو بودم رفیق	فرما در می خند که فرما و توان کن
عبود و علم آسان شو آنکو که رفیق	در آنکه توان شکست از تو کن
اندر حساب از خند اما شدم می با حلقی کجا بر سر به و توان کن	

تزوئی لعل ناز و گل نشیند	شب در که کل در که نشیند
فلک شود از آن که زینا و غلام	که آن چرخه باد هم بر یکدیند
بدل هر که چرخه نشیند بود و نام	سبزه آنکه در فن بر دلی چرخیند
در اظهار و فاقم لب تر سیر کرد	که پیش این نشیند هم چرخیند
روید روزی و روزگار نشیند	که خود بر روزی سره روزگار نشیند
از این شد شکفتن و نه به چرخیند	
که شایسته شمس را به شعله نشیند	
ساقی مبار باد که ایام دمی	که روی سپید شکر عذار که می
مانی در لعل و شبنم کن چشم	انگوریت کی بچشم مبار که می
یار آمد و رفت سبزه زلفش	که اگر چه سحر اصل از دلی
و اما آن مصلوبی زندگیت	گیرم که پای من بر کوی دمی
شیرین لبی است چه مصلوب	خسوف و باری که چون گوی

ایم و شوق و که بستر ناله	که پس کرد و سر خط شوق می
چون من حساب در چرخه ناله	
که زنده است دل من بی نشیند	
سراخ چشمی که با من اسنان کرد	شماره راه من با دهن کرد
مرا چون یافت دین من	بهایی بود بهوش جان کرد
عالمی خوش هزار جور	چو با کل عاقبت با خزان کرد
همین می سری که او کی	که با آن است مهرم و جان کرد
چه با کاهی کند سوزان شرار	عشقم با او جان جان کرد
خوشش انگوثر فانی در چشم	سبدی با حیات صبا و دان کرد
حساب نشیند و هر همین گشت	
که جبار و که سحر مغان کرد	
زنی که مدینه خبر از خرقی	خفا هم که شربینان با بر کوی

<p>میں ہر کہ رسیدن میں کمال ہو کونہم تباہ جان ہر جان خود را بسوی امیر غلامی چرخ دور و نزدیک</p>	<p>مستحقانی کہ مایوس کو نم و کوی جان ناکندہ در محل و سر کوی دین و سب کفر را می فانی</p>
<p>سحاب آن لعل سلطان و خدای کہ کسی معجزات اند و در عدل</p>	
<p>فید طلب علی شکان خود بروی مدعی آن کہ سالکند بغض عشق را غافل و غافل</p>	<p>ز جام عشق شرابی کنا آید کج رفت علی آخر بروی باند ہزار کہ کہ اہل ضرورت باشند</p>
<p>چگونہ چل میر شود کہ میل پیش اہل عز و جبر کجایم</p>	<p>لو بسیم ہند و شکان دینی کسان بیک ناکسان</p>
<p>و کہ سحاب جو زبان چہ اندیشم کہ کہ وہ اند با آنچه می شنید</p>	

<p>تہ پر کہ چرخ بدیاری حسرت شد جہان نالہ و شکر لیک ہر جہت ز تار و علم بود و دان</p>	<p>کردم بسی عادی کی را اثر نمود خوشش از آن کہ نالہ مارا اثر نمود آگاہ از تار و دل میں صدر نمود</p>
<p>و پستی کی خود مرا تا پیشان ہر جہت کا دیت بنظر تو می آید</p>	<p>از شد با و حاشا زیر و زین خوشش از آن کہ ہر جہت ہر جہت</p>
<p>خبر راہ کوی خوش سحابت بکشد شد کہ بر پہر ہر کہند</p>	
<p>مر زمان ہر گن بیکانی سالیہا کو ہم بر کوی و در سالیہا</p>	<p>چون صد نوبت ہر نوبت تا کہ در کوی تو دگر خاک ہر گن</p>
<p>توت کت در و دل اندیش لای انداز پکی حرفی بران</p>	<p>عبادہ بداد آن کہ نہ ہر گن بار خدای کو ہم و ہر گن کہ</p>
<p>آن غم ہر جہت کندی آن غم ہر جہت کندی</p>	<p>آن غم ہر جہت کندی آن غم ہر جہت کندی</p>

دل از کجا و بسیار احوال و دلیر چون	اگر صد بار گوید باز بخوابد
ساده بر سر زن کند با ناکه گیسام	کاتم ایستد میخوابد بر از خاک کمر
نوازش غمی بر این پیشکش میخوابد	و که به محبت برود چون شکر کمر
نشد ز دمار و کمر چون پیدا شد	لرزان پیدا کرد سر و دست در کمر
برادر از دور و دور برده چو پستان	بماند خویشتن زنده زنده بنابر کمر
کشتی دلمان پیدا و از کجاست از دور کجا	
که پیش او کرد و داشت ای پیدا و کجا	
دم گریست از دلم ال بود و فکر کرد	اصل در کار خود مشغول از دلم کرد
همی انداخت عشق و کمر از غمی نماند	که صبا و صبح و در کمر کشید شکار خود
عالم را کند بر سر و بر سر کمر خود	که خود در دلم است چنان چنان خود
را به پیش و فرود زدم بر سر	که از آن پیش کمر کشید شکار خود
خوشی چون زنده کاز دلم کمر	هم در کار خود زنده دلم کمر

بجو دمس مرده چو از بختش دم دماند	
سحابه شمرده بر سرش سر مساف	
بهر فلک هر ز جفا هر کجا	لایق سپهر کجاست نو خواجه
بهر که هر جان شود از او ز کجا	بهر که هر فلک شمرده جفا
بهر خرقای دی ترا جوی کجا	چون بر خلاف شمس کجا
خوش آنکه دولت ابدی کجا	یعنی که در بدر که بر مغفان کجا
پیش نه می کند اظهار شوق کجا	شاید با پس و بیز از جفا کجا
از دمس بعضی جفا میکند سحاب	
اما سحاب هر کجا که	
چون ز دلم بر پیشش سحاب کجا	نماند بر سحاب کجا
چنان شمرم تو هر روز جفا کجا	که شام غم خود در پای کجا
و لکم بوی نو و ایچم جوی کجا	چو شمس که بگرد سر کجا

جای که بر شک من است	خوابم زان چو خواب
بانی قهر و باران شود	ولی قطره دیگر خواب
سهم طره او که رسد	و باره خون حد شکست
بشمار روی تو برده اند	که خور کرد با این شکست
زنان چو تو ناکند و کردن	خانی الف عذت شکست
لبش بر آب نونده است	که پیش لعلی از سرم است
عجب طاهر نام که کجاست	بلال ساهر شاه آفت است
کنده چشمتی که نعل نه است	
طرز دهنر در خواب است	
نارست جان که ز دنیا	اشادت کن که است
جهان که آتش هم بسوزد	اگر از آب چشم تر شد
بنا شده هر چه چندان	اگر می سوزد بی اثر شد

زیرش نام تا نباید	که عیشی بن من شو سر ناید
اشیای چشم منی بود	سوالی از تو در محشر ناید
میرد تا سحر لب من است	
ترا از حال او باور ناید	
هر کل که بر من در غم خاک برآمد	خارست که غم من بر سر آمد
یک تر خطا شد ز دم تو چو کینه	صد زخم زدی که کجاست
این بود که است شک او شد	روزی که مرا بر تو نعوذ بر آمد
در سخت جان میسر آید	آنکه سر من که میسر سر آمد
در عالم غزلت چو خواب است	
در دیده او هر دو جهان	
سکندر آتش کرد لعل جان بود	چگونه این شبهه خلق جان بود
نه چو لعل میسر شود مرا نه کرد	یکی ازین بود اگر بود کار بود

عبارت اگر جانی در دل	که یوسف بود پخته مقیم
چو آن کس بود بخون ناکه جان	بغش طاف مستم جوین
نام سر بر دل زینک	زمان دل چون دور کاخ
ز دیرت به دم چند بر کسان	باین نگاه که دوری نراند
چو سبیل بسته اندک	من بودی اگر کاف

که نشی از بسج و بنیدش مجیب
که او بر او تو با خاک راه یکسان بود

تار خال دل بر لب بر غافل بود	آنچه کام دل بود اندو جان
تا نه جان و غلی تو لب بر لب	شرم کمون بر لب که ناکه جان
سختی اندر دل بر لب ناکه جان	بر زبان تو فدا که ناکه جان
دل غم شکست ناکه جان	نور کاهی که دل و جان
کعبه این است ناکه جان	که کردین وی کران غافل بود

که اندک

که او یک تبر که صبر بر لب	هم آرد وی خود را کام حاصل
کشم که کوبت که خدی که جان	غافل که سر جان که ناکه جان
مید که باشد دل شکست ناکه جان	کار که دل جان که ناکه جان
عش می ای سر و جان که ناکه جان	غافل که کعبه جان که ناکه جان
دور اتم ای سر و جان که ناکه جان	زخیر می کنند اگر بود ناکه جان

با چون نوی کی شمس که دستان
غافل چرا آمد پس اندیشه باطل کند

چو من هر کس از جان	زود وی که سر و جان
چه که سر و جان	که این بود زخیر
اگر میسم با ناکه جان	سر وی که ناکه جان
سیر بر کرد و ناکه جان	نور کاهی که ناکه جان
تو سبیل که ناکه جان	که زخیر و کعبه

جوانی دیدم که هر که شایسته	بر او دل که جوان در هر شایسته
بجایم عاشقی چون نیاید	اگر عشق تو عالم که بر شایسته
بجز خشمش بجا به هر روی	
سود حاصل اگر تقدیر باشد	
دل اگر از دستم کار هر شکل کرد	آنچه بخت من است دل که در شایسته
دیدم که در کج بلا که در شایسته	دل پرسم بنابر آنچه نام کرد
ز آب چشم چه کند مرد و کشته شد	زانکه در یکدم دل هر چه شایسته
هم گفت با سوزی از دور خفت کرد	همدم صبری از عجز است باطل کرد
دیدم که زبانت به دم خفته جان	چرخ در چشم تو هر چه شایسته
خواست خستد ایمن در شایسته	
شیرش آمد چون کاهی سوزی فانی کرد	
سر کجا که بخت من خط و جان خال کرد	عجب کرد دل خستیدن در شایسته

در اطفال رو نه از پی و دانه کرد	دل ایوانه من که در شایسته
با بچه بکشد خنجر تو به شایسته	قصه برده از کرم تو هم از شایسته
بجز خشمش چه بود از هر شایسته	دل شیرین بی ادبش شایسته
فرو یک لحظه می کند و سالی بود	که بجز آن تو ام که در شایسته
با سر زلفش چنان تو هر که شایسته	که بعد تو شایسته بی از شایسته
کاش می بدشت صحاب که در شایسته	
کر سر کوی تو بایده بخت من حال بود	
ایده می مرغ جهان حال بود	بنا بهیدی مرغ در شایسته
سایه خندگی چون خنجر که شایسته	که قدس ره و طوبی عده از شایسته
بگو چگونه تو می مرغ دل که شایسته	کمی از شایسته تو بی شایسته
برای صید دل مرغ و دانه جدا	که و ام و دانه از مرغ زلف شایسته
بیان و این اندم سبب دل و در شایسته	که بی شایسته ای از دانه شایسته

را حساب اندیشه بود بار فلک را
 بر خنده که بر اندیش محال بود

دانی که از کیم چی عجب کلام بود	دان بیشتر که از چی و شوقی نام بود
از کیمیش که دورانی که نام بود	تا بود جلای مرغ و لعل کج نام بود
و انیم که پوشش من کانی که نام بود	اما نه بعد که کج بود کلام بود
کفتم که بپوش تو را که نام بود	بودم بدل حال غرضی یک نام بود
صد ره جوهر طاعت من که نام بود	مقصودش که از کج و غرض نام بود

کار منی که شد بر من آن چیزی که کرد
 لطفی حساب کرد ولی نام نام بود

که نام سیر بلا ترکش ز نام نام بود	که نام شمع و فک و از نام نام بود
چنین که سر فراز بود و نام نام بود	که نام منیت و نام نام نام بود
و نام بود در پای من و نام نام بود	که سبیل ساحل این کجی که نام نام بود

بذل زلف و اما که زلف من
 عجب که زلف من و نام نام بود

اگر که زلف من نام نام نام بود	بنا شد از زلفی در دل مرغ نام بود
چنان که جهان سوز چندان نام بود	چنین ناسیل شک من نام نام بود
مبادا که نام نام نام نام نام بود	که زلف منیت من نام نام نام بود
حسرت و غم من نام نام نام نام بود	فغان که زلف من نام نام نام نام بود
اگر که شود از شوق نام نام نام نام بود	بمان بر کون و کیش نام نام نام نام بود
بر غم غیر من نام نام نام نام نام بود	لعل ساغر و دریا نام نام نام نام نام بود

در شیر و از نام نام نام نام نام بود	سوز نام نام نام نام نام نام نام بود
که نام نام نام نام نام نام نام نام بود	که نام نام نام نام نام نام نام نام نام بود
که نام نام نام نام نام نام نام نام نام بود	که نام نام نام نام نام نام نام نام نام نام بود

بگره زبانشد که بدست بستم	با کمر چنانچه بر بستم و نه
بسط حق من بعد فرو شد و بستم	بیدار چنانچه تو ناکار ماند
بیدارستان غایت مقصود دل	بایست که دل او من بستاند
بم جو تو باشد که فروز و دمام	حضرتی که من بستم چنانچه تو نام
ای چشم سحاب شکفتن با و که خرتو	
کس نیست که بستم آنی بفتاند	
هر جا که خرمی دل بکس نیست	بماند خرمی است که دور از
بایست که شکفتن به نوزد	شمنی که خاتم زکدام کس
باید بر پستان بختی کشتن	تا اصل سخن بستم از سخن
بمانی تو بستی بستم	دفعی که رفتی ساقی بکشت
شمرنده سحاب ز قند و در سحر تو کرد	
هر جا میان قصه سپهر و سخن	

دل نرسد به نام تو بستم	با دستش که ز نغمه می بیند
تا نبرد دست بوی را نه و کمان	کسور حسن تر از این صفا نکرده
چون شیرین از طالع بوی بخار	که در سپهر در جانی که زنا نکرده
سر کمان بند آنگاه که بماند	که در سپهر بستم از بندگی آزاد کرده
اگر دخت بانی بوی خوش	تا کسی بچشم بخت و فدا نکرده
که چون صید بستم دست بستم	آنچه صید کند تا و ک صفا نکرده
تا بستم بستم بستم بستم بستم	
هر که آمد بستم بستم بستم بستم	
از من بجهت بایر بستم بستم	که در منم از نوست بستم بستم
تا خاک سر کوی تو بر سر بستم	که بستم که بستم از خاک بستم
بستم بستم بستم بستم بستم	که جلوه آن قامت بستم بستم
آن کس که نامم که از آن بستم	هر روز که بستم بستم بستم

ناسا غری کف ساقی بکشد	اندیشه از کوهش افلاک نشاند
بر حال نورده بودم شکست	بروای غمی نیست چو اوراک نشاند
در زم تو که مای محبت عجب نیست	
چون سر منی جی پس عاشاک نشاند	
خبر بیکه میل جدا پرستم دارد	دگر نثار من از دلمبری چه کم دارد
بی فربال دگر از عجب بخت	ولا اگر دوسه روز نیست محترم دارد
بکاف من عام رسد غمی از عجب	سفال مسیکه به کامم دارد
ز شکسته حید دلم ناخدا ده دارد	چه دغا که بدل آجوی هم دارد
هر که بده خوش او جان کنش	بی بخت عارض خطش رقم دارد
دگر از سرم تو گیتی نیارود وجود	هر آن شایع بود که در عدم دارد
دم دگر بخت بر سرش که وصل ترا	
سحاب لغتی بر منش هم دارد	

ای تو جانم

رونی تو با غزل تو دلهره شد	در جان من کون دل شکست
سودگی دیدم به دست شکست	یونج در غبار رست نصبت
بروای چه که بخرم از دلم	کجا ره وصل به کامم داشت
عشاق از ازل پس فدا شد	نه هر که گشت عشق خدای داشت
صد ره دل گشت بندگی	مسکین کسی که بر سر کوفی داشت
نفسی نیست چمن نوح او خانه	کز آن چه بدینده نفس عجب داشت
خوش حسد سحاب که افکار دارد	
فانغ ز رخ دارد و دوا می طلبد	
آرزو که از چشم منی کنی بود	هر کوشه کجا در راه او سحر منی بود
کوهش می بود به شکست	بمانی در کف پان شکست بود
دش از او کبریا شد بی شکست	خردل که از آن طراش منی بود
دعاست غری و دم و مرد	تشریف وصال تو ام آخر کف منی بود

تا جان سپردی نشد آگاه ز حالت نشدت سحاب آنچه تو گفستی سخن بود		اگر بزم که چو چرخ شربت خاک غنیمت تو بود اغم یاد تو	
باز اگر شدم بهوش بزمکاران از لی جبار و زانم دل جبارم کرد		از دور حجت و دهم نام یاد برد کردون یک مسرور و بی نام یاد	
بسی پیش عاقبت ذکر من فقره آب شربت که با جبارم کرد		یکدم که دانی در دستان سحاب کی استوان ملک کی قباد داد	
دخماهی طماننا که دور بود بر پیش پای بکر و دل جبارم کرد		و رسم که گریه از در زشت کر شک من عشق تو غبار شد	
تا خورم می بخورم که اگر بکس آسان بر پی کرد و جبارم کرد		لش که لب مان شدم به عشق بسکین پس اگر این بر لب زشت شد	
ماده اول قدم از پای شادیم سحاب در دهن غنایان تا دل آواره کرد		بر پس من کس از غار کرد کر عشق بد انجام خوش غار شد	
تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب		تا او بحر می نیست که با من بحر کلاه من و دلم در ناله رسم او زشت شد	
تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب		با شک خنای تو شوم در نه بهانه کر نام تو ام فوت پرواز شد	
تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب		نزدی گشت حجر گین بر پیر و هر من آن دلبر طراز شد	
تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب		یکدم پیش من سحاب کی شکست کرد خور او این رسم زشت شد	
تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب		تا در غنایان تا دل آواره کرد ماده اول قدم از پای شادیم سحاب	

اگر زین پیش و پشم ملی بود	از دهر خطه بر بام ملی بود
فقد بود از آن خرد و فدا	بخت پسر تو بر ما عاقبتی بود
صفت پری سار که چشم	از دور کار دل سرکاری بود
نیم اگر دل و اقم قسلی	بکون غلطان شمع قاتی بود
حدیث سر و اندازی شنیدم	جو دیدم غمناک پادشاهی بود
سبای جوهر سوزا هر بودی	که نقد جان متاع قاتی بود
اول سالکان می	طرب عشق را که مفرقی بود
سحاب آمد با من جو دیدم	
که که وی در شای محلی بود	
ال بود و دور از دینو شکیفا کرد	که ضعف انکوی کبابه و کباب کرد
راز و حشیش بود افشانی	کای پسر بر شود تا آب افکار کرد
از پیر بلی دل غمرا کرد	مستود وی مصلحت مایه درد کرد

صد پری ششم افکند و می	سپلی شد هم خست بر می
بهرای یکدختی بودم چه چاره	چون چاره جو تو ز غم تو چاره
نهانه حسن در سحاب بودند	
آن در و کد است که لعل بود	
کلی است و کرم سر و کلویر	در شرک کیم من پارسوز
سپاد که بشوق کور و نصیب	گند و از قدس ماند پوز
سبای می باشد کوی و غروب	سرد که از بی این آب و پوز
است جرات بر سن مجرور	که بر غم و زکات شد خور
تا ز در کل او شک و کد ز کتی	در آن سر شک که دنیا و دوی
خبر مید به لیس سحاب آن جو نه	
که از خنای وی از دینا فروز	
العلت ج میل بکند	است انا و دینا و دینا

من سگ کی می گیری	بگشند و خا فکانه کند
هر که بر کوی دوست	خاکست زین امان کند
نفس روی تو خدای را	ز آن روی که کون ساد کند
فایده از جورت آنکه بگویم	
عین شاد تو دل داده	
ز روی بردی چو برده	بهر روی که بخواهی
چنانم از دست گزینی	چنانم از دست بگیری
باب غوغا شو جرم عالمی	سر زده که ز خاکست جگر
که می لوح در چوین از چاه طوفان	سرخ نمرال این راه بر چهره
که شمع اینک نه است دل مغرور	کدام دل که تواند فرو بر
سوز نمانده بود به پستان عشق	
هر از بار بار از قفسه محض	

دلایک

دل که بگویند ز جویان تو خور	عالم دل تو توان یافت که بخواهد
خط او سپرد ز واکمونی کوی	عقارب است که هر روز خورج آید
شوق نرنگت ز بجز که من می خورم	میل عشق برده هر کس بخواهد
تا شرف از آن در دست بکون	کی طبع دل به صبر و سکون
وقتی این حال پیش می آید	و بر هر با خبرم در حال درون
من از آن است که نام ز آل و سحاب	
کشت باطل این شمشیر کین و خناب	
دل به وطن اگر جدی گشت	شاید بدد که خدا را خردار
و بری نیست بر جانی تو تامل	با خبر خطرات یک اعتبار
که راهی نیست ازین بگریختن	تا چو من بین سکایان تو بگریختن
که تر است دل به کلام بر فنی	تا بر سرعت بر زان چرخه
لا سگای کیش بر افغان بود	از قنار علی شایان خواست

عاقبت شاه و پسرش که کردی بجای	سز و با سر و دین پای شده
سز و دل با رفت و آمد مروت	خط چسبش زان کمال
بارها کردیم ساینده ای از راه	سحاب از آن که حکم جری قیام
شد چنان شمرند از یک سبک	بجز حاصل حاصل شده
چشم او را دیدم چشم ز جلال	سوی پر زهر و زهره کجای
و تمام عمر چندان امید اول بود	بگو کل سر زده از یک سبک
حسن روی بنگار و فانی جو	ی کشیدیم کی تا که پستان اگر
که چه ماند چندان و زنی ندهد و در جبران	باغبانان که از یکو قیاس
لکن آنرا زنده کافی نام مروت	مادر اندیشه که از نا و و سر سبک
مرا مشک کشت تا دل نشاند	میت اندیشه ز نا و و سبک
ز شرم قلم هر شده	مطلق شود و در هر سبک
بگویند که قلم حاصل شده	دل زاری اگر کار و دل از زاری

کافیه

سز و با سر و دین پای شده	عقل از سر و پا و کل شده
خط چسبش زان کمال	در بر لبه باطل شده
سحاب از آن که حکم جری قیام	
بجز حاصل حاصل شده	
سوی پر زهر و زهره کجای	سجده جل ساز ترناری
بگو کل سر زده از یک سبک	لک خای که کو عیبت کز زاری
ی کشیدیم کی تا که پستان اگر	بود کوشش بر کس محرم سراری
باغبانان که از یکو قیاس	کند از دانه با رخت و دودری
مادر اندیشه که از نا و و سر سبک	نا خیزم از او تر تاب و پنداری
میت اندیشه ز نا و و سبک	سینه را که بود و سر زاری
مطلق شود و در هر سبک	
دل زاری اگر کار و دل از زاری	

بدی که گمان با عجب چنان باشد	کسی نداند که چون دل متغای گویا باشد
نمیوانم کسی را عجب بدی که باشد	کزش عجب سبب با تمام دنیا باشد
نه چنان در دوش و شکست و آوا	که در دوش و شکست و آوا
نه این است چو در دوش و شکست	بدرست کسی که با تمام دنیا باشد
نیکم او چو امروزم در دوش و شکست	سزد و دوش و شکست و آوا
سعی است در دوش و شکست و آوا	
نکته در دوش و شکست و آوا	
را چشتم است که بال و بال می شود	ای که عجب از عجب و شکست و آوا
عجب و شکست و آوا	را که عجب از عجب و شکست و آوا
چون بر می خیزم اول و آخری	سیکته و شکست و آوا
شکل از این شکست و آوا	که آسان در دوش و شکست و آوا
این شکست و آوا	بر کجا می رود و شکست و آوا

کزش از شکست و آوا	
خود چشتم است که بال و بال می شود	
کافی که از شکست و آوا	رای آن کل و شکست و آوا
باید چشتم است که بال و بال می شود	شکست و آوا
کلام زهر شکست و آوا	دش و شکست و آوا
کوه که چو در دوش و شکست و آوا	چرا چشتم است که بال و بال می شود
را که عجب از عجب و شکست و آوا	
را که عجب از عجب و شکست و آوا	
شکست و آوا	را که عجب از عجب و شکست و آوا
خود از شکست و آوا	را که عجب از عجب و شکست و آوا
را که عجب از عجب و شکست و آوا	را که عجب از عجب و شکست و آوا
سبب از شکست و آوا	را که عجب از عجب و شکست و آوا

دانی چه بود خوش کرد او دینی
اورا که در نگاه نخستین نام نهاد

دانی چه بود که نام دانی	در پیش وین شش خفتی
ای که ترش لبش بود و رخ	از گوی جزایات چون قدحی
شعرم سبک که نام بر زبان	در داک مقابل بود با دمی
چو نخواهی خلیش که کن در قفا	ایم نال که بود زخمی
که صفر دمان تو که سوی میا	که است تغلی از بود هم می

با بدستش کشید چاره هر شمس
بر کس چو بخت که فدا غمی

ایز لطف تو فایز دهر که شود	خوشا ولی که که فادان شود
سزای ترجمه کس لطفی که کن	بهر که شفا آه از کجا لب شود
در آن بار که دست کی زلفی	کسی که بکوه بصدقه پای بند شود

که نصیحت نام کمال بر چه اثر
خبر نکند آتش من بر ز زیند شود
سکون آتش من شایع آه و ز دل
سپهر آتش سوزند چون سپید شود

غزل بود که در دل افغان افاد	که نکره وقت فغان بود در زمان
ربا و روی پس بگردد که کون	که کجاست این چشم چون افاد
دل است شای قوت ای	که فکر مکافات آسان افاد
مدت چمدان است بهر کسی	چو خضر و سوسن هر جا و دان افاد
سنا و ست همدان که یک کجاست	نشان سینه من بود در این افاد
و سینه زنج و پستان جان	در یک عمر که عمری طایف افاد
بی زنده خار و خرم زان چه با	سرا که فصل خزان به کلبه نال افاد

ای که در سس می تو که راه سحاب
چو شعله های جهان سوزد جهان

این خدایت که پیش تو خیزد	سایه زلف سیاه چو کمر کرد
بر رخ خدایت که از این است خیزد	دود آید از آینه آینه پیش تو
خط و سر زده نام کلاه تو	لغت است که هر روز تو را بگوید
صفت حسن که بر این جان کلاه است	لغت است که هر روز تو را بگوید
آن لب لعل که در کار جهان کلاه است	عینه و نگار و دست و پا بگوید
وقت است که آن طره طره در دشت	با پیش تو دلی را که عشاق بود
<p>تخم جوی که در این باغ قشایم هم بکار صفتش از خجالت خوانیم در دشت</p>	
بنین الم در دم سر کم المی پیش تو	که ز این دم در سر دمی پیش تو
لب و لب غبار سیاهی لب است	در نه نام از این لب پیش تو
سپاسی که بر روی تو لبی دلی	که از این لب تو لبی پیش تو
لب و لب لب لب لب لب لب لب لب	با وجود لب لب لب لب لب لب لب

لغت جان است مرا که لب لب لب لب	بر زبان جهان لب لب لب لب لب
کی تا لب لب لب لب لب لب لب لب	کافی لب لب لب لب لب لب لب لب
<p>با سحر لب لب لب لب لب لب لب لب ز لبت دانی که با لب لب لب لب لب</p>	
سر و لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
ز لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
در لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب	لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
<p>لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب</p>	

نرس سر و کلاه انبساطی چنان	اگر کند بعد از این تو بهای آن
کند غلانی در عهدی کل آن	که سر و در و زنگار در می
نزد و کلاه زوی آب نه کنی	کسی که راه بر این خاک
کوفت جان غرض بوسه و دوا	که سر و غلایان غلایان
خوش و میده رخا در حشر غلای	که باغ حشر در و موم حشر
مزار جان طلب بهای بوسه	بای شمع حشر قفسی غلای

شبی که او پس از خواب	نشانی که در کلاه
----------------------	------------------

از دم و در و شمع و نورانی	دل و در و شمع و نورانی
لباس بند شمع و در و نورانی	چون در و نورانی و نورانی
وقت مرد و در و نورانی	مشترک با هم و نورانی
کریم و در و نورانی	عظیم و در و نورانی

کلاه و در و شمع و نورانی	این سر و در و شمع و نورانی
--------------------------	----------------------------

خضر و در و شمع و نورانی	کسی که در و شمع و نورانی
-------------------------	--------------------------

سر و در و شمع و نورانی	کلاه و در و شمع و نورانی
زنجیر و در و شمع و نورانی	خان و در و شمع و نورانی
شاد و در و شمع و نورانی	نار و در و شمع و نورانی
رستم و در و شمع و نورانی	اگر و در و شمع و نورانی

خندان و در و شمع و نورانی	صید و در و شمع و نورانی
---------------------------	-------------------------

کلاه و در و شمع و نورانی	کلاه و در و شمع و نورانی
دل و در و شمع و نورانی	دل و در و شمع و نورانی
صید و در و شمع و نورانی	صید و در و شمع و نورانی

مرا که سرخاک بچند زین نوبه	در شرم چون بخت بر سر خاک کند
این چشم من که بویین محبت	و فتنی رسد که تهن آسمان کند
با این عشق تو فرزند زلفی	کاف تنای هر دو جهان کند
تا بجز زدنم وقت بپوش	اول هر از مرده صلیبش کند

فریاد اگر حساب به لای و او کرد
فریاد در خای پست و او کرد

هر چشم که بعد از دل بخت بر آید	با ناله و بیهوشی که دور از دل کند
هر خار که در باد و بوی تو سپرد	آتش بر آید از باد و بوی تو کند
صد و آه به لبها بنهد روزگار	هر زخم که در تن تو پدید آید
که هر نگاهش تو کی رود ازین	هر جا که در دنیا زلف تو آید
راز تو که از دل زبانت نکند	با رست و چاه افشان هر کس آید
شرمند به بنگام سخن به بوی تو	در دور است هر که در این جهان آید

تو آن که گشت غمگین و لاک شود	بر غنیمت تو این جهان و دنیا کند
بیا که بپوشد کرم و بچه بر کمر	که چون بپوشد از کرم و بچه کند
اگر از این اول نظر شد چه شب	بخت بر خدای تو بخت خاک کند
بیان از آن کجای غم و درد کند	صدا و صوت که بر این غم کند
و اگر بشوق جهان سر خاک کند	کسی که بر سر کوی صفت خاک کند
بعد از آنکه از او که آب و شکر	رو به ناله و ناله که ناله کند

پست و درختی که بر سر باد بپوش
و او آن کجای می رود و دل ناک کند

تو آن که بخت شد از دل تو فدا	خون و آن که بختی که بروی تو فدا
هر که کاف و دنیا و بخت که در تن	هر که کس که بخت بر سر کوی تو فدا
هر که در کوی تو فدا و در دنیا	در حقیقت هر که در دنیا و کوی تو فدا
خشم بدخواه بر تو و در تن تو فدا	هر که کس که بخت بر سر کوی تو فدا

مست این بود که کسی را نشد که می کردی و بوی خوشی	کامران محبتی که بخار دارد
چون صبح بود که با عدل سنگ بر همه توپان بسوی تو افتاد	رنگ فرمای خط خال روی تو افتاد
نیاید که پای دل من بگذارد از لعلی که تر است بگردن بگذارد	خوابم که دم بگذرد که من بگذارد
شاید جو خوشی بر هم اگر خوشی صد ششم اندم تو برین بگذارد	چون شیشه که چشم بر وزن بگذارد
خبر مهر تافت بومان بخت دختری بدل شاه در من بگذارد	کامی بر سرش که دم مردن بگذارد
آه دل فرزند در شکست میست بر و هر جا که بگذارد	از نوزد کم نیست کتاب که در دستم
	دستی ز جرم بد دل من بگذارد

نار و ان شکست می دید تر خواند رشتیانی که برین باغ نهادم	تا بود صفت لعل تو با طبع سیب
میان این باغین بر خنده من برین کشید آخر ز خنده که بر سرش سر خواند	لی به با تر صدق در و کمر خواند
تا بیکر غم نماد و ناسد برین نکته ای می از شکست سر خواند	
دو تنی نمی کسی برین خوش لعل کون با خوشی در خون جگر خواند	
آستان بر تنی من بخار کند عجب نیست که در دید مولی در	
دل و یواز که صد بند کران کند شکست من دل برین شکست	
که تواند اثری کرد که با خنده اگر از نوزد چنانچه بدو برین هم	
کبک که گیس که نعلای دل صد بار کند بست اندیشه غمناک که برین انصاف	
کیم برین بار سر کوی تو او در کند	

شیر خاک مرا ببلو کهستان	الطف غی پر که چاه بر من بخارند
هر که برسد زده افغان چشمت بکباب	
یک نفر گوید اوی نوظهار کند	
اگر که خزان پاسبان شود	سپه سالار این چاه بخارند
رخه کار بی طوطی که در این	روز و شبی که از خیمه کار بی
تا بگوشت افش حکم که در این	مسک نامده آهوی تار بی
کیمشش از زده طوطی	نارانش رسد و قمار بی
باج حشمتش ز شک در این	را که بر قفسه چو باران بی
است آگاه زده عهدی که در این	کار مرغان چمن ناله و زاری
اشک غبار کحل تواند کرد	
که کباب از سر کوبت متواری	
چندی است فلک سر سدا	و اندک ترا حجت ادا

در این

از سخت کار زده این خضر نیامد	این منزل خوش خضر نیامد
سمو زار فلک عشق خدایم	با انکه در خانه آبا و نیا
برده اند رخ برده و حشر صند	لی بپوده از آن حسن خلد و نیا
در معرکه بر پیش چو باران بکشم	بر عشق توام حرف در کرب و نیا
از شک کسی خاطر ناسا و نلام	و انم که از بوسه اوی شاد و نیا
باشد بر دوا و فرما در شش	آن به کسب این نوبت بر نیا
خاقان جهان حشمتی شاه که برگز	
از دایم ملا حشم وی از دوا	
روزی که کرب و بیدار با و نیا	اسباب بندگی بپا و نیا
خون که شمشیر نگار جهان	نقش حال لاله رمان بپا و نیا
و اندک و تاب کجی بوی لعل	وای برای مردم از دوا و نیا
آن خضر را که طالع بد و نیا	در خنده و لای سپید بپا و نیا

از مایه کوی دوست که پیش از ده کلام	بر سوا با اختلاف بسی عباد و خور
داود جلوه در بر پرده استعرا	خاکسترش با دقا و ادو خور
بیشتر بر میان نش و عجب	بر خاک و نان و چیده شد افشا و خور
خاقان و چهرش که گنجش	
بهر ناله و دعا و ده خور	
از دست تبار و کلام سنان	مونس کلام بود و بختان لید
چون با هر کس نشناختم حق و کرم	غم ناگوار و مایه و رختان لید
و شام اگر و چو غرض و کرم	کاغذ بود و چو آستان لید
که سرمه در جان کرم ترک می کرد	در کام سپهرش مداف و جان لید
ابری شد لذت حیران و کرم	شد در مداف و سپهر آستان لید
باشد لذت و حق و عجب چنان کلام	
که خاتم و کلام نو و نوزان لید	

نظم

شما منم نه از کس خاکی	هر کس عزیز تر است خاکی
در هر محل کلام بود و کرم	بنود و لی از هر کس ناگوار
در عشق آن نگار دل هر کس	اما دل من از همه دلها خاکی
هر که که یار را گفتم نشین	او شمسار کرد و دوس من خاکی
زان محراب سپاه و عجب	از من برود کار و عجب
دانی که گشت از من و نوزان	هر کس خاکی و نوزان
آینه جوین کرم و غافل گشت و کرم	
حشمت عجب و از عجب و کرم	
از کس که چو کمال و کرم	از غیبت تو نیز برود و کرم
نبوی و عجب و کرم	حیف است که از روی تو و کرم
نه تو مرا شناسی نه من ترا	من هر چه داشتم دیدم تو و کرم
یار و عجب و کرم	از چشم ما چشم بد از روی تو و کرم

نورخ تو خود در کف دست خندان	نوری کردید و دیدم روی کف خود
هر که بعد از این چشم بر آید	بیل رنگ بر رخ و شمع غنچه
مرکز دست و خطا و سر و دست سخا	
هم طایفه است و هم باعث سرور	
شیرین ز گوشت کوی یاد کرد	بر تو باید اگر شیر را یاد کرد
سر اینجای تو در کار جان بر آید	هنوز بر ملاکم لب که یاد کرد
ایده من تو شب و روز کویا	بوده بر آید چشم به دور کرد
چون بیدار وصل تو با بر ملاکم	سر خطا تو دارم تو خطا کرد
بیزم و دل شوی برده مرزبان	که نخل چسب تو در دیا یاد کرد
چنین بیدار منی روز منی کویا	که دردی در منی مرزبان یاد کرد
صحابای اینکانش چو بست است کویا	
بقدر خود طلعه بر رخ و شمع غنچه	

الهام

هر آن مردم که در منزل دینوار کرد	که تا فردن کنم ز نظر خویش ناز کرد
هر طیب خدیلم چاره بر که بولم	بکاره سازی ال سوی چاره ساز کرد
هر که پیش من برده چهره زان که فاد	بکاره آتش از غش جان بکار کرد
هر آنی صاحب بگوشت سر کرد	که گوشت فاد بگوشت سر و ساز کرد
هر هم با درختی زان که عاشق بود	ز عشقان و کرد و کرد بسیار کرد
شدت از نمان تو من تو تمام	که تا بدل بسیار منصف ساز کرد
بگوشت از نمان شب و آینه کرد کرد	که تو در دل من میل شاه ساز کرد
که در نمان زبان بی نمانه چاه شاه	صحابای من بر آید چاه ساز کرد
بستود و فحش شاه و گوشت سر کرد	
بود و هر که او سر کردی ایاز کرد	
دشمن از غش جان بگوشت سر کرد	می باشد بگوشت سر کرد
بایشان ال بگوشت سر کرد	دشمن از غش جان بگوشت سر کرد

کجا بر آید و چون گشت	نزد آن کجاست و چون گشت
شد تا زین تا بختی	سکته آتش آید گشت
که چون با جهان فراقین	دل آید به دست بگریز
که چشمش در دام سحر	در هر جا بنگاه بکشند
اگر صد چون بگذرد	بر درش بند بکشند
<p>خسروی کاخ سرد و قضا</p> <p>بر درش بند بکشند</p>	
مردم دل دوست عشق افغان	جان فدای عشق افغان
وانی که که حسن تو زین دل شد	که عشق ز کندی هر گران
چندی اگر چه به زبدهم چهل	در دم به حضور به معان
شد عمر و شکوهت لب با کف ام	ز سر گذشت جور تو بیکه پستان
اولین عشق تو به چون طبع	زکی نیستین جفا در میان

افزون

از دست بخت بگریز عشق	از کل بود نام و بخت نشان
دست نه چون به هر کس کل رسد	
سنداده بکشش با عیان	
از غمی گشت دل بهر بان	دل او به دست گشتی قصه بان
از شکست پستان که بگرورش	سکته آتش آید گشت پستان
دل در خفا نه دست بهر بان	هر خط صافی از دست در فغان
آن دشمنی که با تو توانه می	اگر نه ز حال دل دوستان
در روز بارش مرده بچشم گشت	دشمن ز کمال با کران
با آنکه بچشم شده ز دل تو فغان	دل میری گشت بنگاه نهان
<p>را به حساب ایست بهر بان</p> <p>او هر بان شد هست تو نه هر بان</p>	
جد اگر در زشت بخت	اگر نه کرده بکشش کج فزون

جهان خود عیبی بخوان جهان است	جهان از دل کشم چه سود
یکی را این دو سپردن و این	غم جانگاه با جان غم اندوز
کند قفل منش تعلیم و نقل	که یکی میکند با من بداموز
بنا کای خوابد رخت روزی	را کوی او چه سود او چه سود
دل پریشم از سر هم چه حاصل	هر کس بر هم دل بر دل و
شب سر چو سبزه چو حاصل	که روی است ماه عالم فروز
یکم روزم حساب از چهل باقی	
نصیر دوزی گذشت از پنج فروز	
صیغ عیسیام است ساقی خمر	که در فی سطلان کشد خمر
سگت و فنی هم بچنان که آید	بی درخت خار و دیه سبزه آید
کمان بر کشد چرخ نام بود	بغایتی که هم از باد و پس کند چرخ
چرخم و سیدت اگر خطا که حسن	درین زمانه نیاید چه شمشیر

نشان

شد آفتاب حش نشان روزی	
سحاب با چو سحاب چشم کو هر روز	
سوی قد سرودن کل خون نکرد	چون آفتاب نهان چو کل خون نکرد
عباد کلش تنهای چشم	که دشت سگانی که بیرون نکرد
با خلق جهانی تو چشم و شکر کردی	که شرم نهان که کردی و نکرد
از یک نکتش چشم دیدم که کرد	روزی تو که از یک نکتش کردی و نکرد
از مردن بکام بود سطل او	روزی او که با خا طوفان کرد
چو پری آناه بر پوشش که پری	کاهی کرد که با خون نکرد
بند بکس آنچه سر از دوشی دیدم	که روی تو بین دیدم و نکرد
روانی که کی جت و طوبای سحاب	
آنگاه که ترا با قد سوزون نکرد پس	
آوای میادین غم صیاد پس	مرغی که نشسته بانه کند با و پس

صد ناله از غم و کرم بود در چمن	گر آبی از دعا مثل سیاه و درخشان
منبع حیاتم از قفس تن پر بخت	چون بگوید که طایری شاد و خوش
سکون و خوشی کجای عشق کوی	تا که حال طایر آزاد و درخشان
بهت کرد غایب کل در غم بخت	بر طایر بگوید که سیاه و درخشان
اغصانه ریشم زانی اگر بود	بر که در ششتم دل زانسان و درخشان
از شکست غم و غیرت کجاست مرصع	
یک عقد بنود و کشت و درخشان	
بر که دید آنکس را در غم و درخشان	کشتی نیست که کرم و درخشان
فیت یک شمشیر و عالم بسند	آه و زاری که شکست و درخشان
زخم آید کجای که بوی خوش	عاقبت شد منعم کند و درخشان
آه و زاری ز شکست و خون و درخشان	هر که حاصل کرم و درخشان
و که هر دم طبع عقد کجاست و درخشان	آه و زاری که شکست و درخشان

از شرف بر سر چو شمشیر و درخشان	بر سر هر که بود سایه از درخشان
بوی جان میداد زلف کرم و درخشان	بغیر در درای فلک و درخشان
چون خوشی که کجاست و درخشان	
اخرین فلک از ثبات و درخشان	
تا بر میفرود شمع آه و درخشان	کدام سعادت بود و درخشان
دل که چون شمع جفا کرد و درخشان	در حق من قبول نباشد و درخشان
بجست عقد دیا و درخشان	تا شمع را چه قصد بود و درخشان
اکنون شد هم طاک پادشاه و درخشان	پادشاه کجاست و درخشان
از پیر ما کسی که بوی خوش و درخشان	هر طایعی که کرد و درخشان
برشته که در دلش و درخشان	کرد و درخشان و درخشان
چند بیت کرده ترک الی و درخشان	
کارزار نازده و درخشان	

آنکه می کشد ز جبین طمش	کو پا و بگر چون خنجر انگش
سر کار از گدازین میکشد آن زنگش	خشم او کرده خزون و تپش
بنده در دلم انداخته و جلال	ز آنکه گدازد ز تن و زینش
ثانی نفس تو صفت می کشد	حکایت از گدازد زینش
شریعت و حال علاج آید و دی	فترت را که بود زینش
نار و شعله است شش و من و حجاب	
لک شعله که هر جانشی جان شش	
چو به جبهه دزدی حور است	سر زده که جبهه جوی و پاش
چگونگی است تو اندام به من و پاش	کسی که بر سر کوبت نیز رسد پاش
هید و اری تا جوی چو زردی را	که ناپدید زور و جان جوی پاش
بوی چشم ز لجام جلوه بوی	کند چو بوی من جلوه بوی
کسی با تو شکست پاش جوی پاش	شکست به کن جان ناکش پاش

مؤلف

سر زده که سر و سر و سر	لبان چه بود ز سر و سر
لش زناه رسم غنیمت و حجاب	
غنیمت بود که سر و سر	
برای کشید شمع که سر و سر	خضر و حجاب که کم کند و سر
اگر مردم بود و سر و سر	غیر شمع که سر و سر
سر و سر و سر و سر	که سر و سر و سر و سر
برای بر افشای چو سر و سر	بغیر شمع که سر و سر
برای نایب است سر و سر	سر و سر و سر و سر
نیاید و سر و سر و سر	نیاید و سر و سر و سر
کسی که سر و سر و سر	سر و سر و سر و سر
سحاب چشم آن کس که سر و سر	
و سر و سر و سر و سر	

زبان و کلماتی که از زبان بیرون آید	در اندک و بیرون آید که در کلمات بیرون آید
سحاب آید از آسمان و پستو زنی با سحاب است	که با زبان شک و غرض است و بیرون آید
کوته ای می باشد به غرض می باشد بسیار که خوشی می باشد زبان می پس نکرده و افروخته چندان گرفته و از غرض می باشد یا هر که هر که آید از شک می باشد که بیرون آید و از هر که که از غرض می باشد	که خوشی می باشد بسیار که خوشی می باشد زبان می پس نکرده و افروخته چندان گرفته و از غرض می باشد یا هر که هر که آید از شک می باشد که بیرون آید و از هر که که از غرض می باشد
ساقی ندوی و شعر ز پرده بر گرفت	با این سحاب شک و غرض می باشد

زبان و کلماتی که از زبان بیرون آید	که در کلمات بیرون آید
سحاب آید از آسمان و پستو زنی با سحاب است	که با زبان شک و غرض است و بیرون آید
کوته ای می باشد به غرض می باشد بسیار که خوشی می باشد زبان می پس نکرده و افروخته چندان گرفته و از غرض می باشد یا هر که هر که آید از شک می باشد که بیرون آید و از هر که که از غرض می باشد	که خوشی می باشد بسیار که خوشی می باشد زبان می پس نکرده و افروخته چندان گرفته و از غرض می باشد یا هر که هر که آید از شک می باشد که بیرون آید و از هر که که از غرض می باشد

دشمن تو نم نگارند خست و توان	تند انگر با چو صدی قمار و دین
هر چه دهم که دهم سالهاش بر تو	ولی کند از دم هر کسی که بکشد
سایه آتش سوز و دهنش و دشت	
هوان پرور و دشت اولم اندر دشت	
چشم غیر پوشیده دهنش	میزانم چه سازم با جان
بگویش ندکی چندان حرا	که تو نم غیر اگر بر تو جان
پوشم نامه و مرغی زخم	که توان بست این زخم
ولی بپوشد شکم	کسوف از دم میزد و کجا
کجاست چوین پسندم کجای	که آب در دهم و در دهنش
سینه از حال او در دهنش	چو غم از دشت عینش
پیر و از چشمه حیوان که سر	نصبت شده بود در دشت
سایه ای شده با کجای	از دم بر دم غبار دهنش

نی نگارند

دشمن تو نم نگارند خست و توان	تند انگر با چو صدی قمار و دین
هر چه دهم که دهم سالهاش بر تو	ولی کند از دم هر کسی که بکشد
سایه آتش سوز و دهنش و دشت	
هوان پرور و دشت اولم اندر دشت	
چشم غیر پوشیده دهنش	میزانم چه سازم با جان
بگویش ندکی چندان حرا	که تو نم غیر اگر بر تو جان
پوشم نامه و مرغی زخم	که توان بست این زخم
ولی بپوشد شکم	کسوف از دم میزد و کجا
کجاست چوین پسندم کجای	که آب در دهم و در دهنش
سینه از حال او در دهنش	چو غم از دشت عینش
پیر و از چشمه حیوان که سر	نصبت شده بود در دشت
سایه ای شده با کجای	از دم بر دم غبار دهنش

کتاب این در دهنش و دشت
که آب بکشد در دهنش

اگر با غیر چه سازم سر دهنش
سر سولی اندر دهنش
بسیان سوغی آن سوغی
چو عیسی شده سکا دهنش
سایه ای شده با کجای

شد پیش من که کوه لزد	پس عمری که کفرم پیش
خود را در ساحل سرافند بیا	چند کرد چمن سرو چاش
خضر که چشمت آتش کانی	نگویش خاک است پیش
چو چنگ کشد از غیر هر که	لفظ تمام آید ز پیش
<p>محابا جور خاکم داد و بر باد</p> <p>ولی باقی است این امشب پیش</p>	
روزی که می کشیدند که کشت	آدم کمره دل دیو است
که شمشیر نینال دیو از نیا	بر پایی هر پند نهاند پیش
آبی است که از سرست سزند	هر که که مرادی چند اهل پیش
آدم بر سرش چنان کشت	کامل غرضش مردم آگاه کشت
ناصر بنکاست چنان پند	عشاقی مانان باز کند پیش
است که کوهی است	هرگز زنده بر سر سحر پیش

<p>است محابا در اثر عدل</p> <p>شاید که کند باطل دلیلی پیش</p>	
<p>جستند زمان محبتی شاه کرام</p> <p>سر فلک آهوی صغیفی کند پیش</p>	
آدم از پیشه جان من خدای	منت مکن وصل بودم زرم خاک
زنگ از پیشه دل بر عشق	ز آتش کوی در پیش باد خاک
هر که که سعاد او بجه شد	پیش این خون مرا بود قصاص
ریخت خون من بپند خود که با	در شمشیرش من خیم خشم پیش
عاشقان اهل پیش از حرف	چون روزی از دیو چون پیش
کوشش شیخ ابدل کجا در پیش	پیش هر عای که سپیدار پیش
<p>از برای دفع زهر سم محاب</p> <p>بدر باری است آن لبه پیش</p>	
روزی که کوهی است	هرگز عارضه ام که بود کجای پیش

بیش از نوزدهم و بیست و نهم بود	که یک شش و بیست و نه ای باشد
بقدره نظر غلبت غلبت	و به هر طریقی که بخواهد
کجا رسد و چه درستی	بسیار و نامزدان و زنان
عنان پس و قمری گاهی	در سر و آشیانی است

سحاب و بخت نهان عارضه غریب
که او که کند از وی ترانه ای

بهر چه چو چرخه سحاب	طبع و اندازن نیاید
عنان پاکان است خاکی	چشم این بخت نیست
با وفا است طبع هر	تو که بخت نیست
ز بساط اندوه و بوی او	بساط اندوه و اندوه
روح را از اندیشه بخت	طبع را از اندیشه بخت
سپید غمت از یاد بر سر	که جفاست که در دل

لیکن در فکر که بخت	هر گاه با خوف شد
را بخت پس عذر دارد	سحاب
با دین وادی من	حساب

بسیار چو چرخه	مادر است بکویت
از دستش آید	هر غمی که کند
و از دمی لب از غوانی	با آن رخ بپوشان
ما جویم و تو جفا	مادر است این ترانه
از جمل بود چنان کرد	بکار بر چشم
از او که درین باز دارد	نه نام نشاند

شد سحاب بر دانه
بکار نکرد ای جوان

چون بخت بخت و بخت
بختی شود این و آن

دشمنی من شد طبع اولم	کاش می بود اول بجای طبع
شد عذاب غم او هر دلی از من	خود بودانی یکی است با من
روز و شب بکاشم بود و نبود کن	بکاشی شد نام کار بجای طبع
منهم اندوه مکر دم ز دل نماندی	اگر بماند که دانی شده سلاطین
بهر کس چه بد باغ تو کل وصل حجاب	
شده از باغ وصال کجای طبع	
یار تر شد بفسون دین دروغ	چیز یک گشت به نفس بر سر طبع
ای می کی کجای تو باشد متن دروغ	باز است با تو باری من با من طبع
عمری گشت به بوی من تو فدا کرد	کجا ریا و ساکن است سخن دروغ
بایا رتازه عهد نوی سبب یار من	نشاخت به حجت با کس دروغ
چشم چکوب حلقه زینا چلی ماه	بر قاسمی که ایدم اندوی کفر دروغ
پسندیده نام سوی غربت غمناک	کردم نام به در و دل اول دروغ

فغانی گشت به در و دل اول دروغ	
بهر کس چه بد باغ تو کل وصل حجاب	
شده از باغ وصال کجای طبع	
یار تر شد بفسون دین دروغ	چیز یک گشت به نفس بر سر طبع
ای می کی کجای تو باشد متن دروغ	باز است با تو باری من با من طبع
عمری گشت به بوی من تو فدا کرد	کجا ریا و ساکن است سخن دروغ
بایا رتازه عهد نوی سبب یار من	نشاخت به حجت با کس دروغ
چشم چکوب حلقه زینا چلی ماه	بر قاسمی که ایدم اندوی کفر دروغ
پسندیده نام سوی غربت غمناک	کردم نام به در و دل اول دروغ

شب و صبح در یکی شمع بود و در دیگری شمع در شب و صبح	شب و صبح در یکی شمع بود و در دیگری شمع در شب و صبح
مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند	مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند
مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند	مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند مردم هر چه در پیش داشتند و بکنند
کوفی از درخت پسته و عسل و عسل	
است خنایا و خنایا و خنایا و خنایا	
خواهد هر روز زنده و غیرت و دلاوری خواهد هر روز زنده و غیرت و دلاوری	خواهد هر روز زنده و غیرت و دلاوری خواهد هر روز زنده و غیرت و دلاوری
شد چنانکه سیر فلک از آسمان بر سر شد چنانکه سیر فلک از آسمان بر سر	شد چنانکه سیر فلک از آسمان بر سر شد چنانکه سیر فلک از آسمان بر سر
ای از من دست نه چون طوطی ای از من دست نه چون طوطی	ای از من دست نه چون طوطی ای از من دست نه چون طوطی
از دانه شکسته و عسل و عسل از دانه شکسته و عسل و عسل	از دانه شکسته و عسل و عسل از دانه شکسته و عسل و عسل
هر طوطی بیشتر شود و آید و در دانه هر طوطی بیشتر شود و آید و در دانه	هر طوطی بیشتر شود و آید و در دانه هر طوطی بیشتر شود و آید و در دانه
از دانه شکسته و عسل و عسل از دانه شکسته و عسل و عسل	از دانه شکسته و عسل و عسل از دانه شکسته و عسل و عسل
بر سر شکسته و عسل و عسل بر سر شکسته و عسل و عسل	بر سر شکسته و عسل و عسل بر سر شکسته و عسل و عسل

ناله کند و در آن منسوبه و منسوبه ناله کند و در آن منسوبه و منسوبه	ناله کند و در آن منسوبه و منسوبه ناله کند و در آن منسوبه و منسوبه
بکشد و بکشد و بکشد و بکشد بکشد و بکشد و بکشد و بکشد	بکشد و بکشد و بکشد و بکشد بکشد و بکشد و بکشد و بکشد
در جنگ و جنگ و جنگ و جنگ در جنگ و جنگ و جنگ و جنگ	در جنگ و جنگ و جنگ و جنگ در جنگ و جنگ و جنگ و جنگ
لطیف کرده و عسل و عسل لطیف کرده و عسل و عسل	لطیف کرده و عسل و عسل لطیف کرده و عسل و عسل
ممنوع از آنکه ناله و عسل و عسل ممنوع از آنکه ناله و عسل و عسل	ممنوع از آنکه ناله و عسل و عسل ممنوع از آنکه ناله و عسل و عسل
چون عسل و عسل و عسل و عسل چون عسل و عسل و عسل و عسل	چون عسل و عسل و عسل و عسل چون عسل و عسل و عسل و عسل
وای بر سر شکسته و عسل و عسل	
کو خنایا و خنایا و خنایا و خنایا	
خفت و سید و آمد و عسل و عسل خفت و سید و آمد و عسل و عسل	خفت و سید و آمد و عسل و عسل خفت و سید و آمد و عسل و عسل
شاید و عسل و عسل و عسل شاید و عسل و عسل و عسل	شاید و عسل و عسل و عسل شاید و عسل و عسل و عسل
زشت و آمد و عسل و عسل زشت و آمد و عسل و عسل	زشت و آمد و عسل و عسل زشت و آمد و عسل و عسل
بر سر شکسته و عسل و عسل بر سر شکسته و عسل و عسل	بر سر شکسته و عسل و عسل بر سر شکسته و عسل و عسل

قد زخم تو یا فدا دل شربت	چون زخم تو نیست کی غم کار
نخیزم زدم که دهد دند و دل	چون دارم که کی ز شربت کار
و در هر کجای می باشد که پدید آید	
با هر بیانی و دید نام از چو بار دل	
هر عهد که کسی بگوید	در عهد تو سوی شربت
و لیکر بر پیش من آمد	بدرشت که من بگویم
شاهم که کز آن چنین بود	هر خط به دست شربت
بنای زو با من آنچه خواند	گوید بیاید که شربت
افزود بجزم ز جوهر دم	بدرشت که من بگویم
بوسیدی چهره من چو بوم	چون دیدم که شربت
ز آن روی می سپردم	
کاذب ز شربت بیاید	

ای بیای

ایم بنای عاشقی که شربت	با آنکه در او می صید کی با شربت
مهرت ملوث کرد که کجای	بدرشت که من بگویم
کای که صغر و کای که زان کای	واری خود شربت و مهر و شربت
بستان چمن نیکان دارد نهال شربت	
عش تو در آن کوی شربت شربت	
از غافل یاری با شربت	با درون مهر ترا بکاره از دل شربت
که کجای می بود و چون ز شربت	بدرشت که من بگویم
هر زمان بر سینه زان کجای	بدرشت که من بگویم
بیکم دل باستانی ز مهر دوی	با که بر جود کار با بکار شربت
بستان که کمری با کجای	چون بپرست نام و در نهال شربت
ای که زان عاشقی که در مهر دوی	بدرشت که من بگویم
بستان که کمری با کجای	چون بپرست نام و در نهال شربت

کلام دل بدارد تو دل از سر بر دارم
 بر کام تو کجما که ز سر خاکی
 که بر سر نشسته افکار بر دارم
 چو یک یک که سر بر دارم
 چون نازوی چه پدید بر دارم
 کو در دست آیم که ز ناز دارم

الحکم کہ جناب میں معذور ہوں

دورنی کی سب سے زیادہ عمدہ نسل کا نام

[illegible]

برگزیده است چنانچه در
نیز او کند سازد بایست
کجس از نام من چنان که باشد کم
کن اینچه فنی افزونی می باشد کم

کسم که شایع در روز افزون
 ماندنک هر آسین هر کرد و در
 شمره حسن بایر خوش و با بهر خوش
 چون شد از کرد و دل بر یک یک
 چنانم کرد و عین سیرالاهل
 و در دشت و در روز افزون
 روی و در دشت و در روز افزون
 بر حدیث یلی و با بهر خوش
 شادمانان و در دشت و در روز افزون
 اگر تو آغم خبر جانان از دل بر دل

انقد مودونى شایه که در این من می باشد
طبع من میوه نون من ترک قد مودونى نکتم

قمری است و فاد و مهر کنان است
خوش است و سر پند ازین فکر نال است
ی سبب جودش احوال کان قلوب
هر خورشید که کندوی قلوب

نایبم بر نازم بر دل	کس خود آگاه اندر کی و دل
بجز بودم در سر نیک خیر و نیک	دشمنی از بجزان شیرین نایبم
باجی صافی کسور بر صندل و نایبم	
نیک اندر کی که در میان نایبم	
آندرد و داد بخت جامم بر نایبم	بخت آتش زد و نایبم
آتش سحر و ای کلانی نایبم	میر است کرد و نایبم
باید عیاد بر سر آه که دارد	نایبم بر سر کج که نایبم
نایبم خود آرد و ای نایبم	نایبم آرد و نایبم
شادم که خردن و نایبم	نایبم که باشد که خردن
سر از سر بیاید و نایبم	
نایبم که ده نایبم	
در عشق و نایبم	نایبم که نایبم

نایبم بر نازم بر دل	کس خود آگاه اندر کی و دل
بجز بودم در سر نیک خیر و نیک	دشمنی از بجزان شیرین نایبم
باجی صافی کسور بر صندل و نایبم	
نیک اندر کی که در میان نایبم	
آندرد و داد بخت جامم بر نایبم	بخت آتش زد و نایبم
آتش سحر و ای کلانی نایبم	میر است کرد و نایبم
باید عیاد بر سر آه که دارد	نایبم بر سر کج که نایبم
نایبم خود آرد و ای نایبم	نایبم آرد و نایبم
شادم که خردن و نایبم	نایبم که باشد که خردن
سر از سر بیاید و نایبم	
نایبم که ده نایبم	
در عشق و نایبم	نایبم که نایبم

تازه ده گمان سبزه	بی مهر شده است وید کاظم
کوبیده چو ابرو و پنداره	
بر حال حجاب و شرف	
خوایم اگر بگوی تو خفا کی بر کنم	با بخت چاره چو چشم زخم
گویم نخواهد ماند در این حال زین	کمان شکسته چو پیکر زخم
از شکسته و چون برده چو پیکر زخم	من شکسته چو پیکر زخم
آن به که با حدیث علم چو پیکر زخم	اف نهایی هر دو جهان زخم
است خشم تو تا آخر که پیکر زخم	سایه که چاره پیش چو پیکر زخم
تا شوق این نوید چو پیکر زخم	
کوید پس از پیکر زخم	
بر سر پیش چو پیکر زخم	از شوق این نوید چو پیکر زخم
بر خشم که از زین چو پیکر زخم	هر که خشم چو پیکر زخم

در پیش

در بهای چو پیکر زخم	جان من که بگویم سبزه فی من جان
بند آفرین است و حسن که پیکر زخم	بر عطف و شرف چو پیکر زخم
از چو کا و پنداره چو پیکر زخم	بستلانی که پنداره و مسلمان
بود این سی که پنداره و مسلمان	بستلانی که پنداره و مسلمان
تا چو کا که پنداره و مسلمان	
چون سکه زنده و سی که پنداره و مسلمان	
چو باشد این سی که پنداره و مسلمان	کوید و حال که پنداره و مسلمان
کوید و حال که پنداره و مسلمان	نوا نانی که پنداره و مسلمان
خط کیم که پنداره و مسلمان	کوید و حال که پنداره و مسلمان
زنده و در خرم که پنداره و مسلمان	زنی چو پیکر زخم
اگر عکس ناپه بود از عکس کی پنداره	سایه که پنداره و مسلمان
با و فغانی که پنداره و مسلمان	خط شده او که پنداره و مسلمان

بازمانی می شمای سمانی	برین آسان شکست هم در حدی
اگر کجین نیاید دره دران و غرق می	پس کج فکس که شایسته
سجایه جز او مرد و کسبشان را و مال او	
حیات با دو دان از شمشیر عبادی هم	
بگوی سرش فاد در هم	بگوئی سرش فاد در هم
خبر مال که آنم مال	خبر مال که آنم مال
یکای بی چنان سپایم	یکای بی چنان سپایم
سودش خاطر ز قلم سلی	سودش خاطر ز قلم سلی
در اول از دفا و دزی با	در اول از دفا و دزی با
سویان شری در او سپای	سویان شری در او سپای
چه حاصل که سحابم سکه دیم	
من فضی می باید کجاسم	

نویس

کاشیای کل کلش برین	لین چه است مذکور که دران
که چنین از نظر سپهر من	بگوی من نظر را بدی
لیک طای که بگوی تو سار و باد	چرخ و باد که خزان و جودم
مست داسار بهیم بنی	سر بهیم اگر صحت ندان
زنجیران تو کلین خلت	چون بی حاصل است بی کلین
اگر بی چشم رسد بهر در	صید غل غل که ز ما شود
ورنه یکدم کسب می کند غلام	باوه سپایم کسب می کند غلام
مانع شاعریم غصه در سر است	
ورنه در هر کسی است بعد	
کلام دل خویش از دل دار کردیم	خوش که رویش بخیا کردیم
در آن سر کوراه با غبار کردیم	برین شک که اکنون با غبار کردیم
ارست بعد سر و شایر کردیم	و محفل او مدعی غیبت ما کردیم

در داکه سپهریم بر این زمین	عاجی که بصدای بکزر در شوم
کوبن بکازره وادی خیران	چون چله ندیدیم بناچار شوم
در سبزه دیوار نو ما را کند زده	آنرا که برو خنده دیوار کریم
سپه تو بر دل زینت که روی	و او دل از تو دل انداز کریم
پایست که سازهیم بجا باینده	
الحاکر آن حسن طراز کریم	
بید مهر بر سر کس بود مهر تو هم	بصدای زلفی که دل بهر تو هم
برای من عهدی که بختی	چه عهد که عهد است عهد هم
اگر چیت امید می عهد تو اما	باین خشم که زمانی بود چیت هم
نوشاق من که بامید و عهد کند	بر بختار تو غم سوری عهد هم
خوش آن زمان که شمع مکیو جامم	بدوست زده دل خود ما را عهد هم
تو هر دم بختان منای دیگر می	مدام خوشدل از بیم که خیال هم

نویسنده

لبش چو چهره صبا لبش چو پای گلگون	
از آن بخت لبش چو کوس و باد کوسم	
چون شادی بزم بکجا نماندیم	دل شاد از بیم که دل شاد ندارم
با دوست صمیمی که دود دادندم	اما چو تو پیدا کردی ما ندارم
آورد که دلم است که کی این شیرین	صد رشک بنا کاهی فرما دادم
از کف زلفش که کف شد	مست ز تو بامی پس عهد دادم
کمون که ز زلف او دود و صغیان	از صفت و کفوت فرما دادم
ز آنکس که ناله چو بخت را تو بختار	
در بخت تو نیست دور از دادم	
از غم غمی که از آن اشک بجانم	ناز کردیم و شور می جهانم
با کس نماند که میانم	از غمت جهانی بکجا نمانم
رفتی از کشت بد با جرس صدای	تا دین کار طریح اشک بمانم

کر با بیا غیار دمی کر زو من	دیکونه که من طاق لبیکه
خا سوشی مرغ شوق لاله اوست	حرفی که نه بهات اظهار دادم
منصور صمد بود که خود این	بر دارم و اندیشه از دار دادم
آن کس بهار خود و خیرم سا	حب که خبر از لاله با دادم
برخت من کس بچمن نامد و کنون	از آن که از خشت دیوار دادم

حالی که توان کرد سحاب کله از یاد
من شکر خراج و کله از یاد دادم

دل که پیش است که خندم	من کرد و دهم کوه و چمن
چون که قتلش ایسی شد	از سار و شمعان پروان دادم
از دل با کام و جان نام	بر مراد شکر که او دادم
از خون من لبی غلغلی	عاقبت کس که خنجر دادم
باشد چه شد به جان کجا	چشمه فانی بر چشم دادم

کله با یاد

کار نامه با این جفا کار من
از جفا سیاهان من دادم

سجده که کند خنده فلان	کرش به شوق که کبریا
ترا تو هم در یکونم سواد بود	بر تصور که در خرم سید تو با دادم
بجز غم برین شوق	هر که شمع بدخت سیر دل دادم
رفش نام هر مرغان تن از او	مدر تو می شدی کات من کلاه دادم
که خنده من جان و زبان دادم	از جفا خیرم و نه این شفا دادم

اگر باید که خست بکم	سخت نام که کشتن جان دادم
---------------------	--------------------------

پیش این لبی که در بزم باری	بر دل از شک و خیال تر باری
رفت خاک بر پای و کجا خوشی	بر سر کوهی از خود با داری
جان که اسیر غم و کزانی	از کوه من کاهم درون داری

مکن غیر را بنده و را محروم	کاش که زلفش در دست و در نگاهم
بناغ حسنش از ناز آید و در شکلی	ببینم خورشید در تپه بهاری و آسم
خوشه زلفت می صیاد کسری و کاش	نارنگان تو در دل لاله گاهی و آسم
دل نه برود و محرم جان برای شام	و هر دم دوست سرکش کجای شام
کاش که ای کاش شمس شمس بود و آسم	
دشمن این منعم در آن کو عفتاری و آسم	
کجا اندیشه از چشم بدایم میگردم	در لای که در میخانه می از جام می
کنون وصل صیاد و سپهر کردی	بارین روزم نشاید که از جام می
بظلم هر که بگوید و بر تو شوق	کجا حسرتی نوی قضا هر کدام میگردم
کنون دهم که چشمی با غیر تو بدم	هر سوختن من من من من من من من
از چشمش من من من من من من	پسینت سکه کی می خریدم میگردم
بنود اینجا کم در حسنش عافیتی	از او که چشمش از من جدا میگردم

فی ادم

می کردم می بسایم شکوفا و آسم	
اگر وصل شامی صبح می شود میگردم	
چشم که در خنده بال از رنگ توام	که بی نیاید ز نیال از بر صد رنگ توام
روی خجل من و دور بارانی	هم شتاب تو فلک من از رنگ توام
جوان پیش تو هر وقت چنان	که کلاه بر دل شک از رنگ توام
مبار و دمی سران جنگ عشق	اگر خیال را می بود و جنگ توام
ز دل غم تو نیاید برون اگر چه	سزاوار خنده تو دست از رنگ توام
بجانم نمی خور و فتنه مرگ گاه	فغان خدایت حق شرب توام
بمی صواب چه حجت که بی نیاز توام	
بیا و اصل می و رنگ اصل رنگ توام	
نیم صافی بود و تا جاب بود و بچانه	بر شد سپاه تا خالی نشد توام
از دل بود و نه بود و نه بود و آسم	سکه و هم در صبح بر دل توام

آورد و هر چند خواب افشا ز المایه	هرگز اندر دیده خواب نبردی
از غریب حال بود و ادمش از افشا	مبتلا می آمد و دل گشت زین
با تو کرد و خشم تو چون چشم دین	بشو کرد و خشم تو چون چشم دین
از خون خشن تکی منم ای فریادگان	این جوشش تو بود و خشم تو
یک نگاه شمای چشم شایگان	
این جوشش بکانه کرد از جوشش و بکانه	
کی شگایت دل بر جرم و سر و تنم	کر چه منم و کی شد و کی شد
منم هم کرده ام این که بگویم	ان عجب کار از این خورشید
دیدم استغای اسوان نمی دانم	دره من نان جوفا سید و کی دانم
منم قندی کرم در چشم منم	یک صد خورشید منم و کی شد
کوشش عید من چو سادگان دلم	ساده تر منم که بیدار و بیدار
چون زاده ام در خورشید منم	شکوه منم که بیدار و بیدار

نیم

تا پروا با کم بختی من شوم و دلم	که تو ام بخت دلی بود و نام پر دلم
چو زان شوق بخت مکر بود از یاد و دلم	
آن شکایتها که در رخ بخت مکر و دلم	
کلاه حشر اگر زبانه کنم	شرح یک شمس از رخ و دلم
چاره نیاسند ز رخ و دلم	تا چه باد و دلم
روزگار هم بود و دلم	شکوه از جور و دلم
بر در او چه جایی نوید	بچه دلی اسید و دلم
نیم جانی که شایان	کر جایی شوش و دلم
هم زنده شایان مرا	بخت دلی نیم جان و دلم
چو چشم سحاب با دلم	
غفل از چشم و دلم	
بیدار نهاده می بار و دلم	شکوه از دلی و دلم

چو سازیم با هم که نه گفتار	نورانی سخن چو شمع آید
که قمار سر زمین قمری و	که قمار سر زمین قمری و
طبع من که سبزه چو چمن	نورانی سخن چو شمع آید
مرا هم بود که نه گفتار	خود سخن که در دلم می آید
همی که از شکر و آب و چمن	کی از شکر و آب و چمن
نهرمان شیرین می آید	که حسرت بر آید
برغم سپهر که نشاندی	
سحاب را در می خوش نشاندی	
باز بر در گشت ای به نام آید	حکیم سخن چو شمع آید
چون از شکست ای به نام آید	باز بر در گشت ای به نام آید
که در دلم می آید	که در دلم می آید
در عیال هم توان گفت که نه	بیکار بودی و حرم می آید

نورانی سخن

ایستادم در شب که درین کوچه	از جنای فلک شعله آید
که نه بیکار نه شمارم چو در نظر	استنای بی بیکار نه بیکار
قبل آسود که در این غزل آید	
در کسب آن سخن نورانی آید	
که در دلم می آید	نورانی سخن چو شمع آید
ای که گشتی که کار می آید	در عیال هم توان گفت که نه
هم غلج من چو نه تواند کرد	چشم چو نه تواند کرد
شادمان هر شبی که شاد می آید	نورانی سخن چو شمع آید
شد دل از دراز روزی چو شمع	باز بر در گشت ای به نام آید
ساعتی بود که در دلم می آید	بیکار بودی و حرم می آید
چون از شکست ای به نام آید	
که در دلم می آید	
در عیال هم توان گفت که نه	

هرگز نیافتم کسی که در دلم	جز آنکه سوزش و غم و حسرت
بود در جهان که آگهی نبرد	این سوزش و غم و حسرت
یکره چو تو هم آن لب شیرین	با مهر و دانه و غم و حسرت
بر سنا که در دم بر لبش	شاید بشی لطف بخواند
گویم به کسی که هم شرح حال	باشد یکی بر لبش
کردا که هم دانا بود و بیاور	
تسکوه بر زبان خود در زمانم	
بر زخمی زده جان و دلم	در هم میان فانی و غم
کسی که زدی سنان کلام دل	ولی چون از این کار شکست
ز با اینک می نمودن غم و غل	چون بوی خوش تر است
بچشم غم زده و غم و غل	چون بوی خوش تر است
تغافل به هر چه که در دلم	ولی ز کس که چو صلی

دل اندازی و کس که در دلم	نفس از خود در این دلم
دلم بر فانیهای و غم و غل	که در دلم و فانیهای
ز با اینک می نمودن غم و غل	که در دلم و فانیهای
الم غم و غم و غم و غم	
کزین باغ و دانه و غم و غم	
چو فکر گوشتی سراسر ای	حدیث زلف در روز تو
بر زخمی زده جان و دلم	اگر بوی خوش تر است
روی خوش و فانیهای	از آن زخمی زده جان
حدیث زلف در روز تو	شب در آن مهر و غم
چو با غم زده و غم و غل	فغان زده و غم و غل
بغض و دل و دلم و غم و غل	که در دلم و فانیهای
چو با غم زده و غم و غل	در روز تو و غم و غل

روز نکالی خویش از خست قطع نظر
 حساب کرده و بر روی او نظر کردم

بر روی خیر چو نگارم که در بندم	در پستان تو ام که در بندم
هر از قدره فرو سر بود بر بندم	دیس تو بکسی رس بکدر بندم
چو پس بجا که دست ناگه می نماید راه	و سرای نهانای چشم بر بندم
عجب نه تشوخی از بند تو بکسی	چو نامدست بهر مرغ نامد بر بندم
همان بستگشایم که بوی تو باری	که هر دم بهر هم او بی سفر بندم
و لم گرفت از دست جان بانی	که در جهان در ایل جان نظر بندم

کمره ای بر آن بست چو بست ناله داد
 حساب عبادت که در تار بر کمر بندم

در خیال تو با فدا و ستال با فدا	درین بست بخت ای بر خفا
خداوند شد ز شمع و شمع باری	با وجودش جهان بخار بندم

آه میان بندگی جسم کوی خرد	ایستادی سر خدی بی لاله
بکسوف شکست جان کسوف خرد	به مردان بر چه کوه کوه کرد
نگه شد بر دل خدای سندی با و کرد	در روی او بسی دوست خوش کرد
سر بوی منقصدی دارد که بر کشید	که چه با و روی شست جان کرد
با کسبش می آید و راهم شادم که	کوه تار و صلب چه بجا داد

در بهای بوسه خواهد مار انگه از حساب
 نقد جانی را که در آغوشش داده ام

پنهان به عی بکار می گرفتیم	آن لطف سحر از دستری گرفتیم
در غشای قیاس که ده ایم	برقع بر در زشتی باری گرفتیم
و انی بنان چه روز بد خدا	روزی که هر یکی بی کاری گرفتیم
صافیم بچو آینه با و ولی	تا سر زار غلذ غباری گرفتیم
شد ولی بجانی با بر شستیم	بوی لعل او دوسه باری گرفتیم

ما را شایسته دل غمناک بنم	ای بس که نو بانه درازی گرفتیم
آورده ایم دلبر و بیکار و بدست	باری اگر بیاری باری گرفتیم
با خود غمناک بگرد و گریه کنیم	
از دام او صاحب شکاری گرفتیم	
چون نیست دل قوت فرما گرفتیم	در هر یک در شش طایفه گرفتیم
خوابم که بدم آورم در سادگی	اگر تعبیه کنی اندوخته گرفتیم
چون سیل تمام دید باده و نوا	بر قتل وقت آنکه باده گرفتیم
از شوق شد از بال بریم و نوا	هر که که ره خانه بسیار گرفتیم
کوفت پس بر چهره ایات اگر چه	چندی جهان را در راه گرفتیم
حسنی ز نقد ری که فراموش کردی	هر که که در عشق تبان گرفتیم
و بران چو شمشیر کند از شک و گریه	
کاشانه او را در آید گرفتیم	

چندم تر اگر غم دل بودیم	بکار که غم که گرفتیم
سگ شتم چکاس اندیش غمناک	بسیار از هر گوشه گرفتیم
و مجلس افکار بدانم که بودی	هر که سخن مهر و وفا از تو گرفتیم
ای بس که بایستد تو هر روز گرفتیم	ناشام در این راه گرفتیم
امروز میدم ستم که کردی	روزی که وصل تو شود گرفتیم
و بیکدیگر سبب شوم زنده بچشم	
کمیت سحاب بیکدیگر گرفتیم	
سهم از جو را زنده بازو فانی گرفتیم	مهر چاروی شسم از بار چاه گرفتیم
از خدا بر کف و شمع غمناک گرفتیم	رحمت خلق خدا را ز خدا گرفتیم
ای که خواهم که با بسترش گش گرفتیم	خوشش را هم تو بچشم گرفتیم
که بیدار و تبان گشت از لک گرفتیم	دو و جوهر از تو در روز گرفتیم
پس که باده بر شوق گرفتیم	خوشش را از کینه تو گرفتیم

ساده خواهم لب از سیر و خطا
حضری را در آب آبیجا خواهم

خبر غلام دل سترایانم	کس دیگر و مرا سحر غلام
امروز که گویند و دهان	از جودی شوق و خاندانم
در حال تو افروزم	سرمه دل مرا بل ایستاده غلام
عالم سینه سینه	کار و روزی بنیاد غلام
بختی از بخت و شاد	جزایک که کم و زیاد غلام
چنانچه خواب می آید	از رخ که بخیزد و دل افتاده غلام

در میان که کتاب بنده
خبر این که بر زلف زده

چشم که در برش زخمی	که با او ایوان سر کاه می خورم
مرا ز خاقی و دست ز خاقی	بندم غلامش است بندگی

لور و دی که پسر از تو و من	منافی قهر با که در بر کفن دارم
مرا زنده بر دم و بال احوال	که در بر دم دل انداختن
جستی کل و ز بسم غلام	فغان دارد سینه بستانم

علاج در جگر شب
کتاب از سادگی با جگر

با خیال میرود دل خود	آه اگر جگر جفا می زند
رنگ در غمی جگر	که رسد بوی از آن بوی
باید از جگر تو ز که شمع	هر که شمع کای از غم
بر آرد و دل مرا	باید از جگر تو ز که شمع
از که سر کشته	را که سر در در غم

بی از نیست جو مرغ
که نه چون مرغ غم

نابر و بیه کاری لغت نداشت	سید است که چون یکدیگر در دو عالم
درد اگر ببرد هم شب بیدار گشت	از درد و خرابی تو نیز شرم کن
نه جرات ای نه یارای نجات	گیرم که دو پیش سرگوشی تو را هم
از ابر و چغنی رسد از برق چاه	بر من که درین طبع فرویند گاه
صد و یک دل در گشایش نه دارد	ترکی که خاک افکنده ازین مقام
خوانده سخاوت و لی افضی می است	
ای وای بران گشته که آید بنام	
کر قصه از لطف و جود کان	سر زنده چون کوی سید و نام
دستی بسوزد ز نیت و عیانی	دست در کم کو کس و نام
کر در این خن و نیت سر	مرغان چون کلبه سنان
تا خن و نیت سر	درین بر و خن و نیت
بند زان و نیت سر	خونی لب از جود سنان

الکافی

کر یک سخن از دوی سهری نو گویم	صد و یکم گشت زنده و نام
بر سر محراب از کن شاه جهان کوش	
منی و دود از لعل حسن و نام	
بشت بر که در خیار یک	ان طریقه بیام بر و نام
از این قلم سار و نیت	جوانیم بد و نیت
صد و نیت از نیت	تا نیت که نیت
ای بر سر نیت	خبر و نیت
دل و نیت	شده نیت
در محشر ز نیت	تا از نیت
شاید کرم کرم و نیت	
جری بر نیت	
کاش که نیت	نور و نیت

آه بی بخشش سالیان ستم	و هوئی است که در شهر که فغان
در بر دل طبعه از حق نیک	نگار از روز که در فلک طبع دل
در جهان سبزه اگر نیست غمی نیک	هر غمی بود سرشند بایک
بست خمر و می می طبعه از حق نیک	به که از تو دل تو آسان بود
جان از آن شده بخت که تو بر نیک	که در شهر شد این شهر ناک
<p>دیکش نام بی اتم هر گشت سبزه</p> <p>لیکن از روزی چشم که فغان</p>	
خبر حق قضا که نخواهد پاک	از یک که بجا بود تو از این خاک
کو یک نظر بجا که کرمان پاک	ناصح که طبعه از بکر جان پاک
مرحاکر بود در دوشی و چنان	جانی که فغان از دناک
تا اندم ز فغان پس باطل پاک	آه که گشتند از غم پاک
ماند ناک چشم از بجا پاک	خون بکر نام ترا در فلک

ادب

او را بزم جاده مرثیه سبزه	بنگر که با که خیر بود و یاد پاک
مس جان بکر از یک فی طبعه	عفت خیر و روز دل پاک
<p>اگر که گشت بخت حق سبزه</p> <p>که در دوشی می می طبعه از حق</p>	
سبزه که در دوشی می می طبعه	سبزه که در دوشی می می طبعه
ول مجروح سبزه در دوشی می می طبعه	تو بر تو و بروی از دوشی می می طبعه
ولم در دوشی می می طبعه	دینار از دوشی می می طبعه
چو با دوشی می می طبعه	که گشت بخت حق سبزه
خود بادی بیکه بود چون خزان	چرا شری کرد از دوشی می می طبعه
اگر که در دوشی می می طبعه	چو در دوشی می می طبعه
<p>سبزه که در دوشی می می طبعه</p> <p>که در دوشی می می طبعه</p>	

سرمه سپهر نور بیکرمین	است کوفی بخت بیکرمین	سرمه سپهر نور بیکرمین	است کوفی بخت بیکرمین
از لوسوئی که بدل بخت	میان بخت خاستن	از لوسوئی که بدل بخت	میان بخت خاستن
بشیرین نو و از خفا	نبرد در شربت جان بخت	بشیرین نو و از خفا	نبرد در شربت جان بخت
سازم که شکسته بود	نوبت می شکسته سازم	سازم که شکسته بود	نوبت می شکسته سازم
گشایش بخت است	چون که کشت خاکدین	گشایش بخت است	چون که کشت خاکدین
که چشم من شکست بخت	که طرح سخن بخت	که چشم من شکست بخت	که طرح سخن بخت
بهر که رسد فی بخت حساب		بهر که رسد فی بخت حساب	
دیده و دل صد کوه بخت		دیده و دل صد کوه بخت	
کل کل کرد اگر کتاب کل آید بخت	کل کل کرد اگر کتاب کل آید بخت	کل کل کرد اگر کتاب کل آید بخت	کل کل کرد اگر کتاب کل آید بخت
سر که مرده بخت تو خستد بخت	بیک از خاک بخت تو خستد بخت	سر که مرده بخت تو خستد بخت	بیک از خاک بخت تو خستد بخت
نقد خست بخت نه بخت	بیک از دیده بخت متصل آید بخت	نقد خست بخت نه بخت	بیک از دیده بخت متصل آید بخت
نشد از بخت بختی خست بخت	چون بخت تو در بخت متصل آید بخت	نشد از بخت بختی خست بخت	چون بخت تو در بخت متصل آید بخت
او که من کل در بخت بخت		او که من کل در بخت بخت	
پرو بختی که بود در بخت		پرو بختی که بود در بخت	

<p>بجز کشتن که اندک است و بخت بگوای چو خاک و دیگر چه کار می توان کرد</p>	<p>بخت کشتن که اندک است و بخت بگوای چو خاک و دیگر چه کار می توان کرد</p>
<p>شدم زنی بودی حساب کن که بستم کوفتاری بی خبر بایم سستوان کردی</p>	<p>شدم زنی بودی حساب کن که بستم کوفتاری بی خبر بایم سستوان کردی</p>
<p>بر آفتاب سرد لسانی افکاران من چو زهرم دل به دو کوبان کشتی من</p>	<p>بر آفتاب سرد لسانی افکاران من چو زهرم دل به دو کوبان کشتی من</p>
<p>بر چو خالی بودی بی باقی کاش آن بی شوق عذر بگو</p>	<p>بر چو خالی بودی بی باقی کاش آن بی شوق عذر بگو</p>
<p>اگر ندیده از آفت خویش تریدی و فاسد چون کنه ناخوش فزاید</p>	<p>اگر ندیده از آفت خویش تریدی و فاسد چون کنه ناخوش فزاید</p>
<p>عبد و نامه و رخ آن کار بچو حساب روان چشم حساب شک بگو با زبان</p>	<p>عبد و نامه و رخ آن کار بچو حساب روان چشم حساب شک بگو با زبان</p>
<p>ز خاک کوشش اندک بخت و اگر زهرم بخت بستم بایده زهر من</p>	<p>ز خاک کوشش اندک بخت و اگر زهرم بخت بستم بایده زهر من</p>

<p>بخت کشتن که اندک است و بخت بگوای چو خاک و دیگر چه کار می توان کرد</p>	<p>بخت کشتن که اندک است و بخت بگوای چو خاک و دیگر چه کار می توان کرد</p>
<p>شدم زنی بودی حساب کن که بستم کوفتاری بی خبر بایم سستوان کردی</p>	<p>شدم زنی بودی حساب کن که بستم کوفتاری بی خبر بایم سستوان کردی</p>
<p>بر آفتاب سرد لسانی افکاران من چو زهرم دل به دو کوبان کشتی من</p>	<p>بر آفتاب سرد لسانی افکاران من چو زهرم دل به دو کوبان کشتی من</p>
<p>بر چو خالی بودی بی باقی کاش آن بی شوق عذر بگو</p>	<p>بر چو خالی بودی بی باقی کاش آن بی شوق عذر بگو</p>
<p>اگر ندیده از آفت خویش تریدی و فاسد چون کنه ناخوش فزاید</p>	<p>اگر ندیده از آفت خویش تریدی و فاسد چون کنه ناخوش فزاید</p>
<p>عبد و نامه و رخ آن کار بچو حساب روان چشم حساب شک بگو با زبان</p>	<p>عبد و نامه و رخ آن کار بچو حساب روان چشم حساب شک بگو با زبان</p>
<p>ز خاک کوشش اندک بخت و اگر زهرم بخت بستم بایده زهر من</p>	<p>ز خاک کوشش اندک بخت و اگر زهرم بخت بستم بایده زهر من</p>

یک نظر بآفتاب می کشد که بر آب می نشیند
در کربانی نه می بیند نه بدین می بیند

بایست که در این دنیا دل بکشد

یک نظر چون من ماه روی از پاره

چند خوش بود از دیده من که برون
کاش اینک رو در این عالم می بیند

نور اندیشه من در غفلت که کشید
بر نیاید تن صید پرده ام از خاک می بیند

چاره چو تویی پاک نه دهم
آید آه و دلم از غمده افغان می بیند

ریشیان من را اول کند و بپزد
که ز کلام تو آرد و حسن و جفا می بیند

که چو من ناله آید که شمع من
خون دل از غم من می جکد و ناله می بیند

بوی من در سرون تو ان کرد و جان

که چو آید من این جان بوی پاک بر جان

بند و دل چنین چشم می کشد
همی سید ای محوی غم من می بیند

اندیشه پرستم بدین دست زنگ
و بیم زغال چهره بر من می بیند

اول یکسره دل بر تاج می کشد
چو لاله کوه کاه کوئی می بیند

که ز یاد آنچه بودم اندوه می کشد
در هر چه از رنگه نسج بند می بیند

خنده و بگریه من در چرخ می کشد
با شکسته شهید تو می کشد

جانی بود ز بهر شمس می کشد
مشکل سینه خاطر مشک می کشد

مادر ادب لیل که تنی دست خود می کشد

این پس که دور مانده ز کف می کشد

از شکست عشاق می کشد که بوی
گرم که با خاک من می کشد

که ز کف می کشد که آه کاشی
باز آه من چند بجهان می کشد

ناصح در کوزه می کشد که
منم ز بدین که می کشد

چو بوی تو که نمی کشد
هر سو که من هر که می کشد

سخت چو من مشک می کشد
تا چو من مشک می کشد

اول یکسره دل بر تاج می کشد
مشکل سینه خاطر مشک می کشد

لایق تو بدینجا سپرد جان
بهم کام او برآمد کس کم آردی تو

مقصودش از این کوی خدای	بود و خدای می انداختی
خضر این حیات بهر نیم	آوردت کی بر خاک کی
در پستگاه و چو بزم ترا	ای در و خویشتن تو
دشمنی در حق طغیانی	من از خدای طغیانی
بهم جان سپردی زین عالم	بهم جان سپردی زین عالم
مخلوق بر تو نیست قمار	در سلوک و دست تو هر چه

نهری بگذرد بر تو و بجان خود کجا
نگه داشته است که بود و نبودش

مخلص است از آزار و غم	که پیشش آید غافل
که او به جایست هر کجا	نایبش هم منم غافل

چون بر پیشانی افشان کند	بر سر بسته اند محل او
بهم خاک و خیمه دل هم	تا که ایند برین و غافل او
هر چه دارد و در لیری دارد	خبر تو که نیست دل او
دل منین کرده کارش شکل	که خود آسان ساد شکل او
بیک کیم بر پیشانی دل مرا	بیک کیم بر پیشانی دل او

چون شد در حال وصل کجا
حق است و بفرمان او

شبهای چو بخوابد بر لب	یا خاکش چو بر خاک خوابد
فانی شد در حق و حق فانی	بکلام صبح و روشنی افکند
که بر نه برسد از تو کس مر و حرم	اندیشه بر پیشانی خوابد
که خدای دوستی کنی و دشمنی	در شوق اینهاست غافل
از که وصل و دست به پا کنی	از من که بچشم فلک منم غافل

خوش آن زمان که شمع چهار پیکان در هر کجی نشسته بر سی حجاب	
کشم بل شکفتن صفت	کفاده در دهن کویان
خوش خلقی که با زبان نیت	جزی بدست خفتن بر سی حجاب
نهاده هر حرکت تو هر دم و چرا	یک جلوه در کنش ابله در
هر نا کسی کوی دی که کجاست	هر سدی که یک کجاست
ی خیر اگر بدوری او سالها	خوشتر در این که در تو بر سر
آن چه قدر در لاله حجاب گفته و عیان بر ده کجاست	
هر که کند منع مرا زوی تو	کاشن به بند زنجیری
بخش بر دی تو که یک	حان هر که بر روی تو
کره خلق تو ولی است	خاک هر سپرد از کوی

کرده جان بر سر این کجی	رخم دم قوت از روی تو
برک من کرده بر این عیان	دلف سر ساری من روی تو
کرده از عجز لب نیت	هر که کند بر سر حجاب تو
دلف تو در هر حرکت بر من	دکب به دله که هر روی
چشم حجاب بر روی کار سر نهش بجان غوی تو	
در هم سپاه افکند و تو	یا انکار ز یاد من حسی
یا در کجاست خشی از کجاست	در انکار کجاست کجاست
در بکند و جویش خاک کجاست	یا انکار خشی حجاب بر کرد
ای بی الی در دم کرده	هر درت دیگران بی الی
من کردم یستم با من	از روی الی بی الی
از رخ بر سر لب من	ای بی الی بی الی

<p>تا چون محاسن تو نویسد باشد مدینه که نام از نوازی سدا و کرد و شوم</p>	
<p>کردی پستان کسی می در بنگاه سکر خفا می خیزد آرد و در بکر</p>	<p>سندم آردان نگاه و فام در آید که خور او بکوی تو آرد و نام</p>
<p>در پیش واکر تو هر دو می که نو کوئی مگر تو حال این پیش و</p>	<p>کردیم صلح و در قیاس بنگاه که نمی کسی بگریز تو دود و راه</p>
<p>و با غنای آنچه جویت دل که آید اگر دفع که نام هم گم نامشیر سحاب</p>	
<p>بکین که عجب در بستر و صید پاه بنده لغت لبر و علم هر دو جان</p>	
<p>تو کار می خفا می کنی هر دو نام نام که در غیب آید که نه در ظاهر نام</p>	<p>که در دل حیرت می آید که نام بختش که در دوزخ که در بهشت نام</p>

<p>بگویند و در کسب نام که هر روزی که بگویند کمالی علی اندا بفرمانی</p>	
<p>بود زان لب یک عین خضر حور چه غنیمت کس که شد حیوان زمانه</p>	
<p>از آن که وفا درین زمانه زاهد کشاد حسرت و منت</p>	<p>این شد که می کشد زمانه من عجز و بجز عشق</p>
<p>باز آن لب خال می کشد که لطف وصال است غنیمت</p>	<p>که پیش یکیم آید پستان اول در خمر و نومرغی است</p>

بزرگم که دو دستم بزم	نمودی تسلیم بجان
ای گل سخن وفا بگویم	گوشت تو کجا و این بزم
ایها برین بحال برود	
هر که کزنده زلفش	
باری در بزم من هیچ نماند	باری از رخ اگر کوشتی زنده
دل بستم تا اگر چشم غایت	کو پرستندی جانم بچار نوا
ببین بستان که تو اندک	بیدر دودل از شمشیر نوا
سر کار بستان چنین فاد	بجوی که برسان رخ و چهره نوا
خوابی ز سنگ جانش اگر بری	سر کار بستان زین ساید و نوا
باری ای که قفس بستان	بهر بستان جان یک گل غنچه نوا
هر که عکده و سر گرفتار غمی	
کو دره جان و حیات غم و غم نوا	

ای درون من چه خبر	نمودی طره تو دلی برآ
مهرم خردم که کین تو	خبر از آن چه مهر بود آن چه
دگر عشق ای که ز دل سال	زین بیک بسا سال
در گوش من رسیده	با آن غم که خوش خلق
نرس است که هر زانو	بر دیده مخفی بود آن
زلف غم که بر سبیل	گویند اگر عارض رخ
برایش سحر فشان ای اندام	
چون باو بشکرانیکه تابستی	
میندگم کسی کو می دارد	اگر در دگره ز حال آن
مژده سنگ خار دارد	که دور اول بود ز سنگ خار
بگویند حیات فریاد	بشد لب بفریاد من
سنانی اگر کز آن	لذاتم بر مردم

پس از عمری که این یک نیکو دارم	که کرده و منظر نظای حساب
منی بر پی کتاب که بگویند در راه	نوازد و دست از جیبستان که نظر
از دوز باری که چشم سپید غمخواری	افق در رخ که چشم نمی کند باری
چشم زنده بند در غمخواری	که دست که در پیش انداخته باری
بازم تا غصه سپید و کجا با	بر آنچه با و صید مرغی که قمار
پس از هر روز غمخواری	هر روز چشم زده که باری
که گوشه کار دل آلوده است	و که نه سهل و آسان دل آلوده
از آنکه است بلبل غمخواری	که چشم است چمن غمخواری
بداد مهر رخ آلوده و شکست	
بود جوهر برق طافی و ابر آزادی	
آن که دل خود زده با	
در هم است اگر کشیده با	

الهم

پس که ز نو که نشسته	وقتی بر سرم سپیده باری
باز بچه بود و او که بچه	جستی که با خنده باری
بطافتی دل ایدل زد	سنگام وصال و باری
در وصل چشم چرخ باری	در سپیده اگر طبعه باری
از ساغر جگر زهر حریفان	از روز بچون کشنده باری
از کشیده صبر و حسن شو	که او حبه که در دیده باری
گوشش که کشی بخیل من	باز می کشیده باری
جان محراب و عهد عیار	
پس نه و آن مرد باری	
باز باری است چنان لغو باری	
سوغتی از آتش عشق و عشاق	
تا که از خوابی خاک از دور شک	
تا مراد زنده در شک و لغو	
ساختی با غیر و کار عشاق	
بسیب از بیم و دل باری	

خدا سرور و کل شکستنا و بستان حسن	تج و کل افروختی و تاج پسر و پادشاهی
باغرا لیل الکنون ایله جوان سباز	تا برافتن سپهر و کشتن و کشتن
من خست جان سپهر و تاج و پادشاهی	که هر خفته گشتی از میان سباز
شستم که در غم خوشی و شادمانی	صغیر دل و ششمی که بر تاج
ما که از جوت بخیر ما در سر افروخته	ما شاعران خوش از افروخته
نرم می باشد دل و شوق شکستن و سباز	
در نه که بر سبک آه و درون کد خنجر	
با دین پاک گشته و دل در گری	چو شدی که گشتی و گشتی
خدا خاستن و تاج و پادشاهی	که رفعت و سبک و کل و گشتی
نگه از به دل که از دین و گشتی	که دل از دین و گشتی
دیده دیدار کسی که از دین و گشتی	که دگر با دین و گشتی
ماه روی و دین و شوق و دین و گشتی	که دین و شوق و دین و گشتی

که در شکل و سرور و گشتی و گشتی	کار بار که گشتی و گشتی
خدا در دین و گشتی و گشتی	که در دین و گشتی
کلک و گشتی و گشتی	که در دین و گشتی
نرم می باشد دل و شوق شکستن و سباز	که در دین و گشتی
در نه که بر سبک آه و درون کد خنجر	که در دین و گشتی
با دین پاک گشته و دل در گری	که در دین و گشتی
خدا خاستن و تاج و پادشاهی	که در دین و گشتی
نگه از به دل که از دین و گشتی	که در دین و گشتی
دیده دیدار کسی که از دین و گشتی	که در دین و گشتی
ماه روی و دین و شوق و دین و گشتی	که در دین و گشتی

که گفت مشکب یا فرین پاکبنا	چو ماه و خورشید در روز و شب
فغان کرد و دل خود نخواهد از تو	کسی که گوشتن بفریاد و آوازه
بهی می چسب از بر تو میگذرم	پس بدید مگر سوی من نگاه
ببشند از من غیر از کربانی رخ	چو می شود که در امانی شبانه
کنه اگر نبوده و دشتی چو کوه	نظر بروی شهیدان بیکانه
فغان که صبح ندارد و فراق	که چادرش از راه چو کمانه
عبادان که سپهر کی بود است بیکانه	
که سوی من نظر بیاوردی ماه	
کس ای نا حور بان و بان	که شد آینه بجز مر و مر
چسب از این خورشید و شب	ندانی نماند از کز کمان
بید از خلق و دانی نماند	چنان که طاعت از زنده
خضر و سیدان و عیال	نمی بخشید حیات عباد

مان سوی من بیاورد	که آمد و در من باد
فرانیه هر من بیاورد	مرا چو می او هر باد
سحاب الیم پری چو بیاورد	
چو پری بگذرد و عهد جوانی	
بر رات العی است بیاورد	آخر آنان چو ختم انگار می
درم سبای درسا و نقد جان	ما را جز این بجز در کسب غنی
هر من بیاورد	چکاره پس از آن که ندارد غنی
در من تو هم که چو سپند زرد	او بیاورد چو سپیدی و چو طغی
زاده چو اقبال تو کو شوی می	از ما تو هم کمن بقیاست غنی
دار از خمر سینه بنا شد بختی	که خواهر را بود ز اما مست غنی
هر دو مان چو دمان گشتم می	
چون مستوان بفرس غنی قاعی	

خضر آینه کی صورت صفا چاک	کبریا عرش عباد ان نور صفا
در طلق بر پست پستو یکم و کا	اسکند چرخ پست از آینه کی
مانه از رنگ زدم اگر شوی زدم	از خون دیده کردم رنگ خود زنی
گناه چو دادم آنرا از بهر پست	کس کج را بیک را داده است
که چه زود جلدان شد چسبیده	اما با تو مانم جسم از نانوای
و طلق بر پست نقد بر جی	باید حکم ز نعلت دیوانی
آن را به طلق است مرغ و خوش است	
چون دیده بهیاست ایم چنانی	
جاودان داریم و سلف شرارت کی	من بهیاستی حجب خضر کرد رنگی
زنگی داشت و سبابتی از نمان	باورنگ از نمانی سبابتی
زهره روزی که ماه جهانت ازدم	در سینه نافه زشت آفتاب کی
بر سر هم کلام خواب آید زانم خوش	خواب کی که خراب را بیک خواب

در عیال رنگ من صفا چاک	من هم وصل او در صفا چاک
لوت سببش رو کی پیکر او	بگو من باشد که خا رفته است
سر کوفه پر و کلی از باغ هیدم کما	
که بهد زلفان بران خصلت کما	
از نواد و کربش جهان شکایتی	کو به کسی پس دو غم از دنیا
هر کسی چشم که از او دل بکشد	عش تو که که به هر دل سربازی
هر نوع کا در دنیا و توام نکو	هر چند ساعی کند ازین سبکی
صحن سعادت از نه رویت نشانه	از قیاس بهر شمع کانی
دور از تو ام ملاک که سبب خوش	در کیش عشق سر زده از من جانی
دانی که حجت آید نور حدیث	از کوی او کنای از پیشانی
از لب سحاب بود و لطف تو نامه	
هر که زبنت از تو هیدم جانی	

مکن بکینه نهان پستی و تنی	بمجد جوان عهد و پیمان
کی آرد آتش تاب سحر	نمی بود کار با بسجده
نه چندین عشاق الهی نه	نه بر سواد و نه بر مدد
غم در سواد و نه بود در کمال	ز سواد و نه غم و نه شادمانی
را با سواد و نه توانا توان	حقان و نه توانا و نه توان

کرشم بدل نیست میل سجا
چو شد آخر اهل لطف و نای

سعدی که در چشمش خطا زنی	که سوزی هر کس که اندک در چشم سجا
ز نیم اندک نه اندک نیست فدا	که جانب تو کردم کشته زنی سجا
خدا بگردن من هم خون عرق سجا	که گوئی تو دهنه و نه زنی سجا
بفرزد که حال سخن بر تو نه	زمن حقان که در کوهی سجا
ز جوهر بر سر من زینکه نه	خبرش نکند آتش از سر راه سجا

سحاب چشم و نه بر من که نشاند
خبر عارضه نه از آن رست کای

بکر چشم من بر نی نه نشاند	با آنکه کای از من و نه چشم سجا
و نه شکستن نه بر نه لطف سجا	بر نه دوری شک نه شک سجا
اصل تو ای نام جانم جانم سجا	در میان فغانه و نه سجا
بهم کور و نه سجا از غم تو نه سجا	دانه کی به سفسفی که سجا
دوست کل با غل و نه سجا	لطف عارضه نه سجا
با غل و نه سجا با جو سجا	اکنون که نه سجا نه سجا

دور و سحاب نه خدای سجا
آه در بر من از خوی او در سجا

خوش شک نه سجا	بنای نه سجا
دوم نه سجا	بود عاری سجا

مقیم گوی جانم ندانم	خبر از کعبه و ادره سانی
بیکر از کعبه و ادره سانی	ازین خبر من مسکینان کانی
بیکر از کعبه و ادره سانی	که نشاء کنم عیسی سانی
بر من من پش است بجهت تو	به جان تو به عیسی سانی
چشمم که بعد است بجهت تو	که بود عهد تو بان سانی
چشمی که نماند کشت	جانم در یکم چشم شعیانی
چشمم غماض است	لی ابراهیم را از خط برانی

سحاب آید و می دره عشق
نباید داشت امید کبانی

صفاست نیک فزون شمار خواهد شد	جانی و عطا می کنی که از تو که گویم
زمان زمان و دل پر شکر دارد خواهد شد	چه باشد که من حضورت هم
مرا در صبح و امید پاره خواهد شد	از آن محله و جک عاقبت حال
بیکر از کعبه و ادره سانی	فرارند که در دو ضربت که میزند
درین میان کسی چند پاره خواهد شد	میان آن دو کواکب است بمانم

استحسن لطیف و پدید سلق قد	گویند که در قرین کلب و آب
آتشام که نور بار بزم افش	رضیع که خورشید بر در زرق
که بر نور و شان بجهت می افش	بر خط است تا بند سوی چشمه جنة
عونا و غنائی تمام طوق قد	وزیرم و قبحی که آمد شده ابلهان

بچاره شیری که فکیر فرجی	بچاره کبیر که میان فرق
بس صدمه مرا ای که کبر سر سگ	بس فید مرا ای که ز بار حق

خوان کنده منی را نظر کن	که او را چه خبر خود منی
زند او سر را لی لا فوجی	بم استعدا و منی

بروی او که خود کار خستنا	
اگر بسی بگریزی نه بسی	

ای که از اسیر بر بست ترا	در دل بر یک شستن ترا
--------------------------	----------------------

که خون دل ازید بکند تو سرشت	تا بهر چه دیده دید دل بخت ترا
-----------------------------	-------------------------------

بک عمر از کجاست پاری	بک که از اندم بر دراز پاری
اخر مردم علی است الله دم ده	بک جواب حسن آنکه پاری

هر قدر بزم خوش جویم	از آتش غم جویم بکد
که لطف ز باو بار بکاشت	معلوم شد که بهر شمشیر

هر لحظه دل از بکی است خرد مرا	لونی بت تا ز بخت منصفه مرا
ای کاش فرود تو بود و لبر	با آنکه هر روز دل فتنه مرا

بک که از جبر این توانم	بکدم زود بگوایس چشم مرا
------------------------	-------------------------

نه بداری نه دیده	نه دیده بخت نه آموخته خوا
------------------	---------------------------

بر داشت کرد پس شمع از چهره اش	بروز دل بر جان طاعتش
اگر هست این دو که به خنده و خیر	
کل از بسیار و از از چشم حجاب	
بهرم و ایچم بد و پستی دل را	اورا و سر و چو پستی دل را
با طلا نده دست شود دل کا و پیا	
همه دست به بند و هم دشمن او	
با آنچه خود می زود محبتش	چون من خود را بشنود عشق اندا
اکنون چه عاقل که دلش از عشق	
آری بود که بشنود چون بنگ که آ	
دل او هم چه باغم عشقش	جان نیز چو شمع از آتش جان بکشد
از نو و خیرم نباشد آری سرس	
بگوشه نشاند و پندش	

در پیش کسی که دم از کار شده است	ماند دل من در پیش افکار شده است
هم روز تو چون این حرف تو کرد با	
هم حیم تو چون چشم تو بهار شده است	
نا دل شد از کشت پست	جان نیز بگردد تیری از کشت
اکنون که گرفتار نوشته گشته	
جان از دست دل را	
از پیشانی کام که نام کام را	را اندام پیش که نامش را نام را
با طبع پیش خورشید	
طبعش خام است طبعش خام را	
خیر تو به باد پیش که است	در آتش شعله جان من که است
او با تو بجای که در شمع است	
دل تو به جان شده که دل است	

تو نمی کنی طریش لب	از دور در من بر دواج جالب
آنگون که بجز یکت من ندیدم	
هم این صفت آدم و تمام است	
ای شیخ ما فخر یکیش تو	اگر چه همه دانی ایام صلاح
ایست که صلاح و عیب صلاح	
حقا که صلاح است در صلاح	
کردید ز دور لب بوزید	مان تو که شد بودای طور
آن خط بر لب بد بود	
این کینه مصطفی است	
ابر گریان که در چمن می خندد	برق خندان که بی این می خندد
آن بر من حال دارم سحر	
این بر من دور کار می خندد	

از تو چه بگویم که ایام ما	دل کرد و فغان که شب نام ما
چنان بستم بر کت چنان	
چنان می شکست چنان	
در بر من رفت ای تو نام تو را	وصلت تبر از در غم نام تو را
بر پس عزا کردی و شب وصل	
من شب وصل از روی زور را	
در بر من تو دور ای کل غم زوی او	تا کی بودم خوشتر چون تو
بادیده تر که ای بوزم چون	
باقاقت ختم که ای عالم چون	
ای در چمن حسن خضر من گل	خط کردی چسبیده بر گل
ای که پس که در من شک تو	
آه که پس چو خار بر دامن گل	

سده باد اگر پیش کین کشم	غم نیست که یاد نامش کشم
خونم زرد و لب بلبل می میر	بهر دل آن می کشد کین کشم
این خاک در زینت یاما حصین	این دانه مصطفی است بپوشین
این دوی من و میر کج شاه دست	یا جرم فلک می خوردش دین
چون گشت با قهر شاه بپوشین	شاهان بخوابش می رود بپوشین
زین ضرر زین فتنه شرف که چنین	ختم گشت عظیم زین عرش بپوشین
ماندم خجای سیر مجبور دارم	دل بسته دانا توان بپوشین
پر کس خجاک و زرا دور دارم	دور در تو جان شود که دور دارم

شادی غم بقدیر هم باستی	یا طاقت سرخ نور غم باستی
یا لطف تو افزون رستم باستی	یا جور تو چون جسم تو کم باستی
هر شکر که ادا فکین میخوانی	سهل است که زنجیر میخوانی
یا این کیم که هر زمان حسرت	سید زدی و آگاه من بگو

رض
۸۲،۲،۲